

OB SPREJEMANJU POROŠTVENIH IZJAV NA SEJAH OBČINSKIH LJUDSKIH ODBOROV

Dvakrat, trikrat premisliti . . .

Ko se v naših komunah leto za leto vrste seje obč. ljudskih odborov, skorajda ni seje, ki bi na dnevnem redu ne imela tudi predlogov za poroštvne izjave. Značilno za malone vse te predloge je, da so v dnevnih redih zasedanj uvrščeni kot zadnje točke, tako rekoč »na repu«, za zaključek zasedanj. In prav pogosti so bili v dosednji praksi pri-

meri, ko so bila zasedanja občinskih ljudskih odborov obremenjena celo z 8 do 10 predlogi za poroštvne izjave. V marsikateri komuni pa se odborniki utedeje spomniti primerov, ko so se predlogi za poroštvne izjave pojavili v začetku zasedanja ali celo tik pred samim koncem zasedanja, kar izredno nujna in neodložljiva zadeva.

Takšna je pač bila doslej formalna praksa okrog predlogov za poroštvne izjave. Prav redki so bili primeri, tako rekoč izjeme, da se je ob tem ali drugem predlogu sploh razvela razprava, da bi oba zbor temeljito zadevo pretrpela, postavila vprašanje, zakaj tako in čemu tako. Po urah in urah razprav o drugih zadevah, določenih v prvih točkah dnevnega reda, je človeško in normalno, da so odborniki že utrujeni, tisti, ki so zdaleč, morda že mislijo na zadnji avtobus ali drugo prometno zvezo, nekateri morda celo že čaka druga seja ali sestanek. Nič čudnega, če človek v nestrpnosti tiste za končne točke dnevnega reda komajda še dočaka s polovičnim poslušom ter zanje glasuje.

Praksa pa je tudi že primesta nekaj primerov, ki bi se morda ne bili zgodili, če bi ljudski odborniki predloge za poroštvno temeljito pretrpeli, dodobra in izčrpno presodili, ali je investicija, za katero želi podjetje poroštvno, sploh umestna, zares potrebna. Posebno kritične so kajpada vse tiste želje po investicijah, ki ob njih kaka gospodarska organizacija ali podjetje v prav skopi raz-

lagi in skopi dokumentaciji napoveduje izreden »razvoj in zelo obetajočo perspektivo«. Ne samo za takšne predloge, ampak malone za pretežno večino predlogov za poroštvna je mogoče reči, da so preskromno in premalo jasno utemeljeni.

Sodimo, da bo prav, če trdimo, da so v novem gospodarskem sistemu ne po formalni plati, ampak zlasti po svoji vsebini in družbeno-ekonomski vlogi postale poroštvne izjave skupnosti državljanov — torej komun — izredno pomemben in vse odgovornosti poln instrument.

Najmanj, kar je treba o poroštvni izjavi kot važnem družbenem instrumentu v razvoju komun poudariti, je to, da so poroštvne izjave lahko v dobri meri izdaten usmerjevalec v ekonomskem razvoju komun, zlasti v njenem dolgoročnem perspektivnem družbenem načrtu. Predudarno odobravanje poroštev za razvoj posameznih gospodarskih organizacij ali podjetij, trgovin, obratov, zavodov in ustanov kaj zlahka pripomore k skladnemu ter uravnoteženemu razvoju komun, in sicer ne samo v krepitvi njene materialne osnove, ampak tudi glede življenjske ravni! Medtem ko pa se lahko nepazljiva in nepretrpna poroštvna izjava utedeje komun bridko maščevati v njenem razvoju in življenju. S tega stališča je zatorej popolnoma upravičena zahteva, da bi gospodarske organizacije ter podjetja vsako oziroma predlog za poroštvno temeljito dokumentirala, povedala popolnoma

jasno, kaj nameravajo z investicijo, kaj bo investicija dala in pripomogla v razvoju komun. Skratka, gre za prepričevalno utemeljitev, ki ni samo v interesu komun kot celote, ampak v pogojih svobodne delitve čistega in osebnih dohodkov tudi v interesu samega podjetja ali gospodarske organizacije!

Na dnevnih redih zasedanj občinskega ljudskega odbora pa naj predlogi za poroštvne izjave dobe neprimerno večjo veljavo in pomembnost. A tudi dovolj časa, da se lahko ljudski odborniki ob vsakem posameznem primeru v problem poglobe, razgovore ter šele nato o zadevi odločijo.

(2)

USTANOVLJENA JE STALNA KONFERENCA

treh obalnih komun

Gospodarski razvoj in oblikovanje obalnih komun. v Kopru, Izoli in Piranu sta v marsičem organsko tako povezana in se prepletata, da se je že lep čas logično ponujala potreba po organu, kjer bi predstavniki obalnih komun razpravljali o najraznovrstnejših skupnih vprašanjih. Sredi januarja so ta koordinacijski organ — Stalno konferenco občin Izola, Koper in Piran — ustanovili, zdaj pa posamezne kommune imenujejo vanj svoje predstavnike, in sicer v vsaki komuni občinski ljudski odbor po 5 članov ter občinski odbor SZDL po 5. Predsedstvo Stalne konference obalnih komun tvorijo trije predsedniki občinskih ljudskih odborov, zasedanjem konference pa za posebna vprašanja lahko prisostvujejo tudi po trije strokovnjaki iz vsake komun.

Stalna konferenca obalnih komun, ki bo prirejala svoja zasedanja in posvete menjaže v vseh treh komunah, bo kot posvetovalni organ vsklajevala naloge in delo vseh treh občin. Po napovedanem dnevnem redu za prva zasedanja bodo člani Stalne konference razpravljali o vsklajevanju nekaterih komunalnih služb, o regionalni urbanistični ureditvi celotnega obalnega področja, o raznih perspektivnih načrtih in letnih programih za graditev skupnih komunalnih objektov. Razen tega bo na dnevnem redu tudi razprava o nekaterih skupnih službah v državni upravi ter različnih družbenih službah skupnega značaja in pomena. Sklepi konference pomenijo moralno obveznost za vse tri kommune, naloga članov konference pa je, da sprejete obveznosti primerno tolmačijo ter se zavzemajo za to, da bodo občinski ljudski odbori in družbene ter politične organizacije sklepe sprejele kot skupne naloge v obalnih komunah.

Stalna konferenca je zdaj šele na pragu svojega pomembnega dela. Življenje v obalnih komunah pa ima v marsičem tolikanj stičnih točk, da bo imela Stalna konferenca na pretek dela.

OBVESTILO

Obveščamo vse bralce, sodelavce in naročnike Slovenskega Jadrana ter vse poslovne prijatelje Časopisnega oddelka ČZP Primorski tisk, da se je uredništvo lista preselilo iz tiskarniških prostorov v Cankarjevo 1, telefon 170, medtem ko se je Časopisni oddelk preselil iz Cankarjeve 1 na Muzejski trg 7 (poleg papirnice) in ima odslej telefonsko številko 172.

KAKO GRE?

Vsak teden več!

Mlademu, prikupnemu Milanu Rebecu vsak teden naložimo precej »Slovenskega Jadrana«. Za devet vasi in zaselkov v sežanskem poštnem okolišu: Šmarje, Dane, Pobreže, Storje, Kazlje, Jaroše in Senadolce.

»Nad štiri kilograme bo Slovenskega Jadrana,« pravi Milan Rebec na naglem, da bi ne potratila preveč časa s preštevanjem časopisov. Očitno se fantu mudi. Vsak dan obrede in s kolesom obleti do 37 km dobrih, slabih in tudi najslabših poti. Povsod se ga razveselijo, po vseh vaseh ga radi vidijo in pričakujejo. Tako je pač med ljudmi in med poštarjem: vsakdo vsaj kaj malega pričakuje od pismožne!

»Prepričan sem, da bomo vsak teden boljši prijatelji in sodelavci, mislim, vaščani v mojem poštnem okolišu, Slovenski Jadrani in seveda jaz. Dobro ste to reč napravili, ko ste se obrnili na nas poštarje,« preroja Milan Rebec, ne da bi bil kakorkoli prizadet, ker bo pač treba za vsakega novega naročnika in vsakega opraviti toliko in toliko več poti po vaseh.

»Kako sploh gre, tovariš Rebec?«

»Po novem letu, tako kaže, pojde prav dobro. Saj pravim, da ste dobro to reč napravili, ko ste na takšen način našli pot do naših ljudi. Zdaj gre stvar gor. Komaj sem začel, že imam nekaj novih naročnikov.«

»Kako prav ima tovariš Rebec sodim: s časopisom je treba priti do ljudi in ne čakati, da bi ljudje prišli do časopisa! In na tej poti, v tem prizadevanju, je zdaj dobil Slovenski Jadrani v poštarjih dobre pomočnike

OSTER NASTOP PROTI BIROKRACIJI

Ko smo v prejšnji številki pod gornjim naslovom obravnavali sprejemanje pravilnikov o delitvi dohodka v lesnem kombinatu Javor na Pivki, bi nepoučen bralec morda mislil na podlagi naslova, da gre za določene birokratske težnje pri posameznikih ali celo skupini posameznikov pri izdelavi in sprejemanju omenjenih pravilnikov in delitve podjetja na ekonomske enote. Širše gledano pa je kompliciranost pravilnikov pogojena z velikostjo tovarne in njenih na široko raztresenih proizvodnih obratov, s številnimi vrstami različnega dela in obsegom poslovanja.

Okrajni sindikalni svet v Kopru je s področnimi občinskimi sindikalnimi sveti skušal vsem večjim gospodarskim organizacijam v okraju nuditi nekaj pomoči pri uvajanju novega načina gospodarjenja in predvsem sistema delitve čistega in osebnih dohodkov. To pomoč je ponudil tudi tovarni Javor in so jo tamkaj vodstvo tovarne, organi delavskega upravljanja, politične organizacije in ves kolektiv radi sprejeli. Imeli so vrsto skupnih sestankov, na katerih so v tovariških razgovorih vskladili specifične razmere Javora z nekaterimi že znanimi izkušnjami.

Izdelani pravilniki skušajo nekako zrealiti to Javorovo specifičnost; jasno je, da jih ne moremo kar brez pridržka označiti kot proizvod določenih birokratskih teženj. Nekaj popolnoma novega so in bo šele njihova praktična uporaba dala sliko o tem, če so in kje so v njih pomanjkljivosti. Vsi pravilniki so nekaj novega in si šele utirajo pot v praktično življenje; veliko postavk v njih bo zato prav v prvem času uporabe teh pravilnikov pretrpelo še mnogo sprememb in popravkov. O njihovi vrednosti bo dal svojo pravo oceno šele delovni kolektiv, ko si bo na njihovi podlagi praktično odmerjal svoj kos kruha.

Pri tem je nujno poudariti kolektivno odgovornost vseh ekonomskih enot v podjetju, vseh članov delovnega kolektiva, in še prav posebno sindikata in drugih političnih organizacij tako v Javoru kot v vseh drugih gospodarskih organizacijah. Delitev dohodka je najbolj revolucionarna pridobitev našega delavskega razreda, zato jo je treba nenehno izpopolnjevati in iskati najboljše način, da bo ta delitev čim bolj sproščena in tudi res pravica slehernega delovnega človeka.

rb

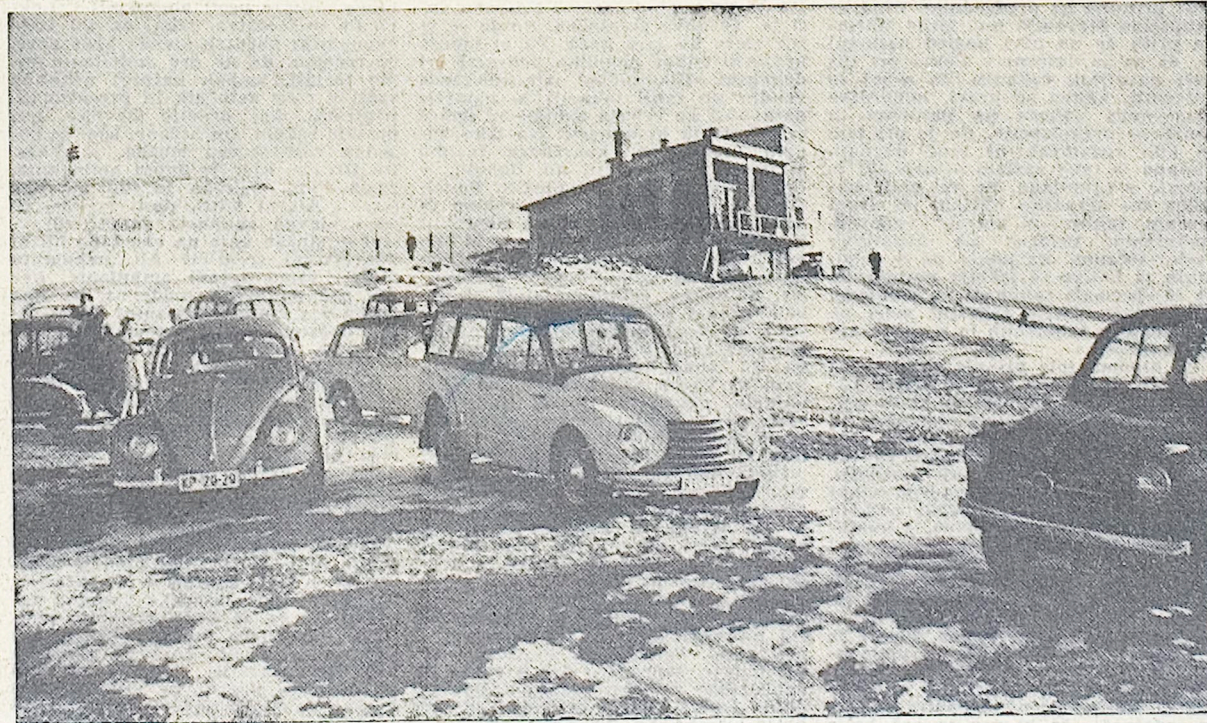
Pri važnih odločitvah naj sodelujejo vsi občani

Na 54. seji občinskega ljudskega odbora so se odborniki v razpravi najprej lotili na dnevnem redu že napovedanega, na sami seji pa umaknjenega predloga o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem prometu davku. Čeprav je bil predlog umaknjen, je vendarle zadeva vzbudila med odborniki izredno zanimanje. Številni odborniki in tudi okrajni sekretar ZKS Albert Jakopič so v svojih izjavah poudarili, kako hude posledice utedeje imeti vsaka sprememba fiskalne (davčne) politike v življenju komun. O tako važnih in izrednih spremembah ter odločitvah naj najprej spregovore, razpravljajo in postavljajo predloge vsi občani, kakor je glede tega že načelno poudaril »Slovenski Jadrani« v svojem uvodniku v letošnji 5. številki. Koprski občani lahko torej pričakujejo, da bodo v prihodnjih dneh začeli na sestankih SZDL ter zborih volivcev razpravljati o tem, kako naj bi se primerno oblikovala v komuni nova davčna politika.

Na zasedanju so odborniki znova razpravljali o hudem gospodarskem stanju v »Kmetijskem kombinatu« v Kopru. V načrtu je pripravljena primerna oblika sanacije, o čemer pa zdaj še naderbno razpravljajo predstavniki okrajnega ter občinskih ljudskih odborov Koper, Izola in Piran. Soglasno pa sta zboru priporočila odločne ukrepe, s katerimi je treba začeti ozdravljati stanje v Kmetijskem kombinatu. Na skupni seji sta zbor potrdila razrešitev dosednjega direktorja kombinata inž. Frančka Pajenka, hkrati pa priporočila, da je treba nemudoma rešiti kadrovska vprašanja tako, da bo na kombinatu zavladala enotnost, red ter hkrati vsi pogoji, potrebni za dobro gospodarjenje.

Na upravičene pripombe in pomisleke je med odborniki nastel tudi predlog o razširitvi poslovanja Kmetijske zadruge Koper, ki želi organizirati tudi mesarsko dejavnost (klanje živine, predelava mesa in trgovanje z mesom in mesnimi izdelki v lastni poslovalnici). Po daljši razpravi so zadržki sicer odobrili razširitev dejavnosti, toda s pridržkom, da mora izpolniti vse potrebne tehnične in

druge pogoje. Zbora sta na zasedanju potrdila tudi pripojitev obrtnih delavnic »Sodavica« in »Ex Corrado« k podjetju »Fructus«. Glede vzdrževanja cest IV. reda, ki jih je v koprski občini 110 km in jih posledje ne bo vzdrževalo novoustanovljeno okrajno podjetje za ceste, so sprejeli odločbo, naj te ceste oskrbuje Komunalni servis s svojim posebnim obratom in posebnim obračunom.

Minulo nedeljo je lepo in sončno vreme izvabilo v naravo številne izletnike in turiste. Razen nekaj pešakov-planincov, ki se niso ustrašili nekoliko ostrega zraka in rahlega vetra, pa so Tumovo kočjo na Slavniku obiskali številni avtomobilisti iz Kopra in Trsta, tako da se je nad sto vozil zvrstilo pod kočjo. Na sliki: del motorizacije pod vrhom Slavnika v popoldanskih urah

V Harijah bi radi televizor

Na zadnjem sestanku odbornikov SZDL v Harijah so sklenili, da bodo spričo razpisanega tekmovanja za pridobivanje naročnikov »Slovenskega Jadrana« izvedli širšo akcijo in če bo le mo-

goče pridobili v vsaki hiši naročnika. Radi bi namreč naš televizor, ker upajo, da bodo še v tem letu uredili v bivših kasarnah klubski prostor s čitalnico in dvorano za prireditve. Da se bodo v

tej akciji izkazali, jim bo naš televizor vsekakor lepa spodbuda. Lanska bilanca dela je v Harijah ugodna: s prostovoljnimi delom so popravili okrog šest kilometrov vaških poti in sezidali 184 kubičnih metrov ograjnega zidu na pokopališču. Ta dela cenijo na 437.900 din vrednosti.

Letos se zavzemajo predvsem za prostore, za ureditev pokopališča in vaške kanalizacije. Za ureditev klubskega prostora in dvorane se v Harijah poteguje predvsem mladina, ki v zvezi s tem že urejuje lastninske odnose parcel, kjer stoji bivše vojašnice. Upajo, da pri tem ne bodo imeli težav. Glede sredstev so predlagali, da bi na občini poskrbeli za prenos neizkoriščenih sredstev vasi iz preteklih let, medtem ko so fizično delo sklenili opraviti prostovoljno.

Mi jim vsekakor želimo v našem tekmovanju veliko uspeha, kar bo seveda pripomoglo k vsestranski dejavnosti v vasi in čimprejšnji otvoritvi kluba. Tako naša akcija za razširitev »Slovenskega Jadrana« hkrati neposredno vpliva na splošno počitvenje dela in uresničevanje načrtov za pestrejšje ter lepše življenje v Harijah, verjetno pa tudi kje drugje.

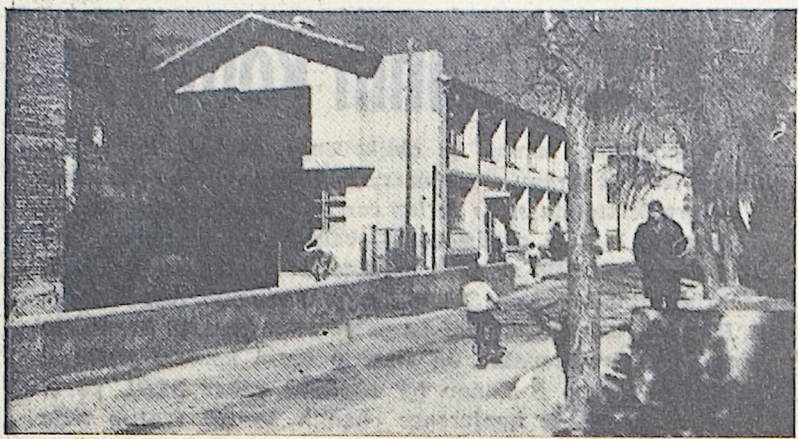
Kako bomo uporabili turistične kredite

Zvezna Investicijska banka je nedavno odobrila ObLO Koper 115.500.000 din kredita za dvig turizma, ker pa sodeluje pri tem občina še z lastnimi sredstvi v višini 115.934.000 din, bo znašal letos skupni znesek investicij 231.434.000 din. Največji znesek, 127.000.000 din, je namenjen ureditvi campinga, parkirnega prostora in kopališča v Zusteri. Novopostavljeno kopališče je nujno potrebno, ker postaja sedanje poleg tovarnega pristanišča neuporabno in se bodo na prostor, kjer je, kmalu raztegnile tudi same pristaniške naprave. Camping je potreben, ker ga na ozemlju koprsk

občine z velikim turističnim prometom doslej sploh nismo imeli, prav isto pa velja tudi za parkirni prostor. Kopališča letos in s temi sredstvi najbrž še ne bo mogoče urediti po vseh potrebah, bo pa podlaga za nadaljnje izpopolnjevanje. Prav tako je treba usposobiti »Gostišče na obali« za velike nove naloge, ki jih prinašajo camping, parkirni prostor in kopališče.

Znesek 32 milijonov dinarjev je namenjen začetni ureditvi Narodnega parka Rižana z restavracijo za notranjimi in zunanji prostori, parkirnim prostorom in campingom. Cesta do izvira Rižane bo urejena iz drugih sredstev, medtem ko je nadalje v načrtu živalski vrt, akvarij in arboretum, o čemer smo že poročali. Znesek 72.333.000 dinarjev je dodeljen nadaljnjemu urejevanju Ankranu in nakupu motorne ladice za 36 oseb, namenjene izletom. Krediti so bili priznani v prvi vrsti za dvig mednarodnega turizma in bodo nove naprave za koprsko občino in njen turizem pomembna pridobitev.

Kreditov sta bili deležni tudi piranska in izolska občina. Izola bo uporabila 45.600.000 din kredita in 45.532.000 dinarjev lastnih sredstev, skupaj 91.132.000 dinarjev, v glavnem za razgledno in izletniško restavracijo s parkirnim prostorom na Loreču ter za nekatera druga manjša dela v zvezi z razvojem turizma. Ker so krediti Investicijske banke vezani na letošnje leto, bo treba nove turistične objekte vsaj v glavnem dokončati že do poletne turistične sezone. Nekatera dela so se zato že pričela, med njimi priprave za restavracijo na Loreču, urejanje Rižane itd., a tudi za ureditev in asfaltiranje ceste do novega Narodnega parka Rižana.

Podružnica Narodne banke v Sežani ima svoje prostore v eni izmed najlepših mestnih poslopij. V njej je tudi menjalnica za valute, razen tega pa tuji lahko zamenjajo denar tudi v poslovalnici Kompassa

OB MEJNEM BLOKU V LIPICI

Kam z devizami po 15. uri?

Obmejni blok v Lipici šteje sicer med manjše mejne prehode v koprskem okraju, vendar teče čez njega živahen maloobmejni promet. Posebno od zgodnje pomladi do pozne jeseni, ko Tržačani radi obiskujejo kraško področje, zlasti Lipico, Lokve in Divačo. V poletnem času pogosto tudi znamenite Škocjanske jame ter ob njih gostišča v Matavunu, Vremah in bližnjih vaseh.

Kako na tem maloobmejnem področju poteka devizni promet, bi ne mogli nadrobno prikazati v številkah. A za tale naš sestavek tudi ni neobgibno potrebno.

Na samem obmejnem bloku ni menjalnice, kjer bi mogli ljudje z obkraj meje zamenjati denar. Menjalnica sta edino v Lokvi in Divači, torej prva manj, druga bolj oddaljena od mejnega prehoda.

V zvezi s tem najprej tole mnenje, ki je nekoliko splošnega značaja: Ali bi ne bilo sploh najustrežnejše, če bi menjalnice bile kar najbližje ob meji, če je le mogoče, takoj ob samem obmejnem prehodu? Tako bi potnikom in turistom ne bilo treba potlej, ko pridejo čez mejo, šele iskati menjalnico ali pa zastran tega celo

S PLENUMA OBČINSKEGA KOMITEJA ZK POSTOJNA

Odgovorneje kadrovati!

V soboto dopoldan je zasedal v Postojni plenum Občinskega komiteja ZKS Postojna. Na dnevnem redu je bilo poročilo organizacijske komisije ObčK ZKS, poleg tega pa razprava o izvrševanju nalog, ki jih je osvetlil zadnji plenum CK ZKJ, ter razprava o vsebini priprav na redne letne konference osnovnih organizacij.

V duhu III. plenuma CK ZKJ in s ciljem, da bi osnovne organizacije postale bolj elastične, bolj življenjske in sposobnejše hitro

reševati vsakodnevne probleme predvsem na področjih, ki so tesno povezana z delitvijo dohodka, je sobotni plenum v Postojni sprejel sklep o reorganizaciji nekaterih osnovnih organizacij in o ustanovitvi nekaterih novih. Medtem ko bodo združili več terenskih organizacij v Postojni in na vaseh, bodo v Postojni ustanovili naslednje nove osnovne organizacije ZK: Komunalna in Narodna banka, PTT, Prosvetni delavci in dijaki, Zavarovalnica, Postojnska jama in Gostinski delavci. Svoje osnovne organizacije bodo dobili tudi člani ZK v Zivnorejsko-poljedelskem kombinatu, v obratu GG Bukovje ter prosvetni delavci v Planini in Pivki.

Člani plenuma so v plodni razpravi izrazili mnenje, da bo reorganizacija ob postopnem in zavestnem bogatenju vsebine družbenega dela komunistov pripomogla k odpravi zaprtosti in škodljivega praktičizma nekaterih osnovnih organizacij. Nedvomno pa bo prispevala tudi k temu, da ne bodo osnovne organizacije samemu sebi namen, kot je bil to doslej primer v več enotah, kjer se komunisti na sestankih niso spustili dlje od obravnave medsebojnih trenj. Osnovna organizacija v Studenem pa se na primer ni sestala osem mesecev, potlej pa so se komunisti zbrali samo zato, da so poravnali zaostalo članarino.

Plenum v Postojni je nadalje poudaril potrebo po kvalitetnem izboljšanju priprav za redne letne konference osnovnih organizacij, ki bodo v drugi polovici meseca februarja. V tej zvezi so člani največ govorili o potrebi odgovornejšega kadrovanja ter naglasili, da bi morale osnovne organizacije izvoliti v svoja bodoča vodstva najspodobnejše in moralno neoporečne komuniste, ki so svoje kvalitete že dokazali pri vsakdanjem družbenem delu.

Plenum je izglasoval tudi sklep o razpustitvi sekretariata občinskega komiteja, dopolnil svoje komisije z novimi člani ter imenoval nov petčlanski aktiv, ki bo imel na skrbi analizo družbeno-ekonomskih dogajanj v komunih. Za predsednika tega aktiva je bil izvoljen Adolf Gerželj.

A. Miklavčič

VEČ ZNANJA ZA VEČ MOČI

Zivahnost letošnjega rednega občnega zbora Zveze borcev v Divači, ki je bil minul petek, se je kazala predvsem v razpravi o zaposlitvi bivših borcev in o njihovi nadaljnji strokovni usposobitvi za njim primerna dela. Osnovna ugotovitev je, da med njimi ni socialno ogroženih, pač pa jih je več, ki nimajo primerne kvalifikacije. Zato, da se ta ugotovitev vleče kot jara kača in le aktivni borci pri Sekciji za vlogo v Divači je z upravo podjetja naredil nekaj več kot v drugih podjetjih. Podjetja se namreč še vse premalo zanimajo za prekvapljivo oziroma za dosego ustrezne kvalifikacije posameznih delavcev in zato pride večkrat do nepotrebnih sporov.

Člani Zveze borcev, ki jih je v Divači 141, so v minulem letu sodelovali pri pripravah in izvedbi proslav 20. obletnice revolucije. Organizacijsko so tudi uvrstili svoje vrste in reševali niz tekočih problemov večkrat v sodelovanju z drugimi organizacijami. Izdelali so med drugim tudi predlog za odlikovanje 53 članov in članic. Po izvolitvi novega odbora so sklenili 5000 dinarjev, ki so bili namenjeni kot nagrada za delo staremu odboru, naznaki kot pomoč pri izdelavi po potrebi.

A. M.

Visoke bančne tarife

Z novim letom je stopila v veljavo nova tarifa provizij in stroškov za bančne storitve, ki predvideva najvišje tarife postavke, v okviru katerih lahko poslovne banke določijo in postavijo svoje tarife. Med prvimi je to storila Narodna banka, ki je te dni izdala svojo tarifo.

Ne da bi navajali podrobno vse postavke, naj omenimo samo nekatere, ki jih štejejo za najvišje, ker prihajajo v poslovanju med bankami in njihovimi komitentmi — to so vsi uporabniki družbenega prometa in največ v poslu. Pri tem pa naj omenimo, da je za letošnje kot prehodno leto predvideno, da bodo banke zaračunavale samo polovico tistega, kar je v odloku predvideno kot najvišje.

Tarifna postavka za kredite, odobre-

ne gospodarskim organizacijam, dosega 2 % od najvišjega zneska kreditov v določenem (trimesečnem) obračunskem razdobju. Za dnevne izpiske, ki jih dobivajo banke, je predvideno 53 članov in članic. Po izvolitvi novega odbora so sklenili 5000 dinarjev, ki so bili namenjeni kot nagrada za delo staremu odboru, naznaki kot pomoč pri izdelavi po potrebi.

A. M.

K ZELJAM IN PRITOŽBAM IZ LOKVE PRI DIVAČI:

Besedo preudarnim številkam

Trkanje v Sežani, potlej pa naravnost pritožba na predsednika Ljudske skupščine Slovenije tov. Miho Marinka priča že na prvi pogled najmanj to, da so se vaščani v Lokvi pri Divači naveličali čenkanja. Za seboj so potegnili, kakor se pravi, odbornike krajevnega odbora pa politične in družbene organizacije. Če je pri tem še kdo sodeloval, ni moč dognati. Skupno je tako nastalo pisanje, ki je romalo v Ljubljano. Po eni strani pritožba čez sežansko občino, po drugi sežanski zahtev in potrebi: vodovod, ambulanta, tovarna pa zaposlitev vseh vaščanov. Za konec pa je v pisanju iz Lokve še lekcija poslanecem, da se premalo zanimajo za probleme volivcev in jih v zadostni meri ne obveščajo o problemih in uspehih naše skupnosti.

Če hipotetično pisanje položimo na tehnično, bi človek v prvi naglici dejal: napisali so ga volilci, ki so zrasli v zavestno krajevno skupnost, ki so izžrepli že svojo pobudo, pokalski, dvignili in mobilizirali že vsa lastna sredstva in vse svoje možnosti. In ko zdaj ne gre več naprej, zakaj bi z vsjo pravico ne uredili odprtih računov s Sežano, z občino, s komunim in še dalje z družbeno skupnostjo? Toda, brez zamere, tehnična s pisanjem niha, ne da se umiriti. In se tudi ne bo umirila, dokler stvari ne bodo v vsem razčiščene.

Najprej nekaj ugotovitev. Lokve je priljubljena vas. Od turizma in maloobmejnega prometa marsikaj kane v njeno dobro. Prav gotovo bi iz turizma in malega prometa kanilo še več, če izdatneje, če bi vsi to reč bolje organizirali in bi turizem ne bil samo zadeva gostinstva. Pa živinoreja? Resda so cene za plemensko živino pustile. Toda kako je bilo prejšnja

leta? Ali niso šle plemenske krave po 150 do 200 tisoč dinarjev? Na robu vas je že nova prsutarna. Resda se ta reč vleče kot jara kača. Pa bi morda krajevni odbor nekoliko podcezel pri vsakršni izločitvi stanih na njihovih računih, je predvidena kot najvišja tarifa postavka 150 din. Narodna banka pa bo zaračunavala po 100 din. Slednje je treba upoštevati v zvezi z dejstvom, da se razvija ves plačilni promet preko Narodne banke zaradi izvrševanja nalog v zvezi s službo družbenega knjigovodstva.

Tudi za drugo bančno opravilo so predvidene precej visoke tarife postavke, ki naj bi kot vir sredstev zagotavljale bankam samostojno ustvarjanje sredstev za kritje izdatkov glede na to, da so postale banke gospodarske organizacije.

V ladjedelnicah imajo polne roke dela. Lani je znašal bruto proizvod tega delovnega kolektiva nekaj nad milijardo dinarjev, v letošnjem letu pa imajo v načrtu prekoračitev kar dveh milijard. To imajo že zagotovljeno s pogodbenimi, razen tega pa trdijo, da bo verjetno še kaj več. Letos bodo dogradili lani splavljeno potniško tovorno ladjo za Indonezijo z 950 ton nosilnosti. Za Holandijo začnajo z gradnjo dveh tovornih ladij po 2500 ton nosilnosti, medtem ko bodo za Gvinejo izdelali dva vlačila po 1000 konjskih sil. S sprejemom teh dveh

stran demokratičnega občutka nima nihče ničesar proti ambulanti v Lokvi. Če so sredstva, zakaj pa ne? Toda ekonomski občutek menda kaže prav, če rečemo, da ne gre ambulantno samo terjati, ampak najprej nekoliko vzeti v roke svineh in preračunati, pogledati, kaj pravijo številke, kaj pravijo računi. Do Sežane, kjer je popolna zdravstvena služba, je 7 km. Do Divače, kjer je dobra ambulanta, samo 4 km. Telefon je tudi na obeh straneh. Ali ni dosti, dosti ceneje, če se krajevna skupnost zaradi zdravstvene službe veže na obe tako blizu zdravstveni središči? Ali ambulantno moramo samo zaradi ambulante, ker gre pač po deželi tendenca, da ima vsaka vas svojo ambulanto? Torej sama dobroznamenja vprašanja, ki jih je treba razčistiti, se vanje temeljito in preudarno pogledati.

In tretje: tovarna, tovarniški obrat in zaposlitev. Prejšnjemu najprej, kako je z delovno silo oz. trenutno zaposlitvijo. V vasi je 560 volivcev. Od tega je 227 (po trenutnem stanju) v delovnem razmerju, nekaj v Sežani, nekaj v Divači pa še drugod, da bi vsa delovna sila, to velja zlasti za "telekomunikacije". In zakaj bi vnaprejšnjemu načrtu ne verjeli? Bolj krepko ga bomo podprli in pomagali s skupnimi silami uresničevati, tem hitreje bodo rešena vprašanja, ki ne tiče samo Lokve, ampak še marsikam v naš sežansko Krasko.

Kam bi zdaj šel z zahtevo po tovarni

pisma uredništvu

O ZAMUDNIKIH

Tovariš urednik!

Vsako, ki obiskuje kino v Kopru, ve, kako neprijetno je, če še 20 do 30 minut po pričetku predstave prihajajo v dvorano posamezniki in tudi cele skupine zamudnikov. V temi tipajo okrog sebe, se spotikajo, stopajo na noge že sedečim gledalcem, svetijo z vžigalicami in vžigalniki, iščejo svojo vrsto, nato sedež itd. Ko pa pridejo do svoje vrste, morajo vstati tisti, ki že sedijo, da se mimo njih rinejo zamudniki ter iščejo svoje stole. Eni in drugi pri tem zakrivajo pogled zadaj sedečim, nastaja godrnjanje, protestiranje; pokrivala, šali, plašči, rokavice in drugo padajo po tleh in komaj se gledalci umirijo in pogledajo v film, pride nova skupina zakasnelih in vse to »vsestave« se prične iznova. Ni redek primer, da zamudnik, ko se je že srečno prirnil do svojega mesta, lepo počasi slači plašč, namešča svojo garderobo itd. ter pri tem stoji in mu je malo mar, da zakriva platno vrsti ljudi za seboj.

Predlagam naslednjo rešitev: uprava kina naj bi na vidnem mestu izobesila opozorilo, da naj bodo obiskovalci kina točni, ker po pričetku predstave vstop ne bo dovoljen. Ko se prične vrtni predfilm, naj bi vratar zabranil dostop v dvorano. Med predfilmom in filmom pa naj bi uvedli kratek nekajminutni odmor, med katerim naj bi vratar spustil v dvorano še zamudnike, ki so se medtem nabrali in čakali v čakalnici kina. Ko pa se prične vrtni film, vstopa ne bi smeli dovoljevati nikomur več.

Na ta način bi gledalcem ne bila še takoj v začetku pokvarjena dobra volja in razpoloženje. Zamudniki, ki so v večini primerov vedno eni in isti, bi se sčasoma le navadili nekoliko več točnosti in prepričan sem, da tisti, ki bi enkrat ali dvakrat zamudili in bi kljub kupljeni karti ne mogli v kino, tega ne bi tako kmalu pozabil in bi v prihodnje prihajal pravočasno.

Ivan Podobnikar, Koper

RES NEODGOVORNO!

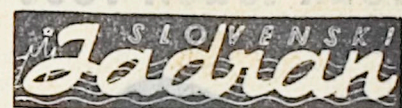
Tovariš urednik!

V petek, 19. januarja, so številni potniki čakali v Kopru v starem pristanišču motorno lad-

jo »Aleksa Šantića«, da bi se z njo peljali v Trst, kakor piše v plovnem redu in se to običajno vsak dan zgodi ob 7.30. Toda čakali so zaman. Ladje seveda ni bilo. Čakali so brez uspeha še bolj zgodaj potniki v Izoli in Piranu, prav tako v Umagu. Med njimi tudi takšni, ki imajo plačane mesečne karte. Čakali so tudi v Trstu, da bi se peljali domov. Toda ladje ni bilo. Ni je bilo v petek in ne v soboto, prav tako ne v ponedeljek in torek. Vsak dan so ljudje — potniki čakali, toda lepe, bele ladje ni bilo! Zanimivo je, da tudi uradni pomorski organi niso vedeli, da ladje ne bo in so jo čakali tako v Kopru kakor v Trstu cele 4 (štiri) dni!

Lani nas je dvakrat po nekaj dni pustila na cedilu motorna ladja »Trogir«, in to kar sredi sezone. Zaradi okvare. Tudi v seznanjem primeru »Aleksa Šantića« je šlo za manjšo okvaro. To se zgodi. Vsak stroj se lahko pokvari, tudi najpopolnejši. Toda tu gre za drugo stvar. Za nekaj več. Gre za pomankanje čistačev odgovornosti — tistega najbolj odgovornega in samo po sebi umevnega. »Jadrolinija« je podjetje za pomorski potniški promet, ki dobiva za svoje pomorske proge od družbe velike dotacije vsako leto. Zato je dolžna vzdrževati te proge točno po plovnem redu. V vseh treh primerih, ko je ladja zaradi okvare izostala, ni čutilo vodstvo imenovanega podjetja niti enkrat dolžnosti, da bi poslalo rezervno ladjo! V sezoni so se opravičevali, da so vse ladje zavzete v progah, toda sedaj, ko tretjina ladij ne obratuje, je vsak izgovor odveč. Podjetju se celo ni zdelo vredno obvestiti niti potnikov niti luškega urada v Kopru niti carinskih organov v Kopru kakor tudi ne obmejnega poveljstva v našem obmejnem mestu. Niti tržaških luških in obmejnih oblasti niso obvestili, da ladje ne bo! Res nenavadni odnosi tako do domačih kakor do tujih partnerjev in organov!

Ladjar Vrnek

naročite tudi svojcem in prijateljem v tujini!

Nagel razvoj Piranske ladjedelnice

Vedno češče je slišati nove in razveseljive novice tudi iz Piranske ladjedelnice. Pred dvema letoma so bile njen veliki uspeh rečne vlečenice, danes pa že govorimo o izdelavi srednjih ladij na motorni pogon.

V ladjedelnici imajo polne roke dela. Lani je znašal bruto proizvod tega delovnega kolektiva nekaj nad milijardo dinarjev, v letošnjem letu pa imajo v načrtu prekoračitev kar dveh milijard. To imajo že zagotovljeno s pogodbenimi, razen tega pa trdijo, da bo verjetno še kaj več. Letos bodo dogradili lani splavljeno potniško tovorno ladjo za Indonezijo z 950 ton nosilnosti. Za Holandijo začnajo z gradnjo dveh tovornih ladij po 2500 ton nosilnosti, medtem ko bodo za Gvinejo izdelali dva vlačila po 1000 konjskih sil. S sprejemom teh dveh

naročil je delovni kolektiv sicer prevzel nase dokajšnjo odgovornost, vendar pravijo v ladjedelnici, da bodo zahtevali nalogi brez nadaljnega kos. Izpolnitev naročila bo velik korak v razvoju ladjedelnice in hkrati lep prispevek k njenemu vse večjemu ugledu. Vlačila za Gvinejo bosta sploh

prvi plovni enoti te prijateljske afriške dežele. Njuna gradnja je financirana s sredstvi investicijskega kredita, ki ga je Jugoslavija dodelila Gvineji, služila pa bosta potrebam pristanišča v Konakriju. Ladijska motorja za vlačila bo izdelal ljubljanski Lito-stroj.

IZ DELA VEČERNE POLITIČNE ŠOLE V IZOLI

Za prevzemanje odgovornejših dolžnosti

Priprave za večerno politično šolo v Izoli so se začele že sredi poletja lani. V jeseni so potem gospodarske organizacije skupno

s tovarniškimi komiteji in kadrovske službe v podjetjih pregledale spiske prijavljenih slušateljev. Šola je namreč želela v prvi vrsti ljudi, ki so že na odgovornih delovnih mestih, ali pa take, ki bodo bo opravljali šoli sposobni prevzeti odgovornejše naloge v javnem, družbenem in gospodarskem življenju komun. Še široko zasnovano in odgovorno akcijo je tako uspešno organizirali na šoli štiri oddelke s 104 slušatelji, med katerimi je tudi oddelke italijanske manjšine, ki jih šteje 17.

Uspehi na šoli ob prvem polletju so zadovoljivi in tudi številni vpisanih je ostalo domala nespremenjeno. Za uspešno se je izkazala metoda pouka, ko slušatelji sami razlagajo učno snov, s čimer se bodo privadili tudi nastopov v javnosti.

Večna politična šola v Izoli pa je postala tudi marksistični center za ideološko izobraževanje, ki ga bo obiskovalo več skupin izrednih slušateljev. Med njimi se že zdaj pripravljajo z individualnim študijem 35 prosvetnih delavcev, za mladinski oddelke je prijavilo okrog 30 slušateljev, posebno skupino pa tvorijo še prijavljeni večerne politične šole.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradarčič. Izdaja vsak petek. Izdaja CŽP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1. telefon 170 in 201. Posamezen izvod 20 din. Letna naročnina 600 din, za inozemstvo 2.200 ali 3.500 am. dolarja. Bančni račun 602-11-181 pri podružnici NB Koper. Rokopisov in fotografij ne vračajo. Stavke in kliseji tiskarne CŽP Primorski tisk Koper, tiskano na rotacijski tiskarni CŽP Ljudska pravica Ljubljana.

PODGRAD

V industrijskem obratu IPLAS so uredili obratno menzo, kjer bodo delavci dobivali v dopoldanskih urah tople obroke hrane za ceno 50 dinarjev. Naenkrat bodo lahko postrožene skupine po 40 ljudi. V novi obrat IPLAS v Hrastu bodo dovajali hrano iz podružniške ekonomske enote. Podjetje zaposluje trenutno nekaj nad 150 ljudi. Ureditve menze je pomemben prispevek podjetja kolektivu in bo nedvomno ugodno vplival na delovno storilnost. Prostor menze in kuhinje je priklupno urejen in opremljen v skladu s sanitarnimi in higienskimi predpisi.

Tudi v Podgradu se akcija za pomoč po potrebi prizadeva prebivalcem v hrvaškem Primorju intenzivno razvijati. Delavci IPLAS so doslej zbrali 25.000 dinarjev in se obvezali, da bodo prispevali še 50.000 dinarjev. Pododbor RK pa je po svoji liniji nabral 23.000 dinarjev. J. Z.

O NAZADOVANJU ZASEBNEGA KMETIJSTVA V PIRANSKI OBČINI

Okrepiti družbeni sektor

Na gospodarstvih zasebnega kmetijskega sektorja v piranski

S koprškega učiteljskega

Minuli teden so imeli redno letno konferenco člani osnovne organizacije ZKS na koprškem učiteljskem. Konferenci so prisostvovali tudi gostje, med katerimi so bil predstavnik razrednih skupnosti in predavatelj, da bi se podrobno seznanili z delom mladih komunistov.

Konferenca se je začela s skromno, vendar pa s pomembno svečanostjo: še 11 mladih ljudi — bodočih vzgojiteljev mladine — se je vključilo v vrste osnovne organizacije. In nato je stekla beseda o delu v minulem letu. Sekretar osnovne organizacije ZKS je v svojem poročilu med drugim dejal, da so komunisti koprškega učiteljskega častno izpolnili večino sprejetih nalog. Zato so po plodni razpravi sprejeli nova obveznost, med katerimi so najbolj pomembne naslednje:

1. idejno-politična vzgoja mladih komunistov je in bo prva skrb vsakega člana osnovne organizacije;
2. vsak član naj bi med svojim rednim šolanjem obiskoval mladinsko politično šolo;
3. vključevanje mladih ljudi — bodočih vzgojiteljev mladine v ZKS naj bi sodelovali na večji odgovornosti in politični zrelosti kandidatov;
4. predvsem pa naj bi člani osnovne organizacije temeljito proučili gradivo III. plenuma CK ZKS.

Se poseben sklep pa so sprejeli člani osnovne organizacije ZKS glede svojega dela med obvezno šolsko prakso. Absolventi petega letnika, ki bodo mesec dni na praksi, so namreč sklenili, da bodo prisostvovali vsem sestankom komunistov v kraju, kjer bodo v tem času zaposleni. Tako se bodo lahko podrobno seznanili z delom in problemi na vasi, o čemer bodo razpravljali v svoji osnovni organizaciji na učiteljski. Tako bodo lažje izmenjali vtise o delu vzgojitelja komunistov na terenu. P. E.

IZ KRONIKE ZASEDANJ OBLO POSTOJNA

Krivicce je treba kaznovati

Oba zbora ObLO Postojna sta na zasedanju v četrtek izglasovala sklep o preimenovanju dose-danega Zavoda za komunalno gospodarstvo v Komunalno podjetje Postojna.

Zbora sta na isti seji potrdila tudi sklepe delovnih kolektivov o

priporočilih in sicer o priporočilju portoroškega Prerada k trgovskemu podjetju Nanos Postojna, o priporočilju obrtnega podjetja Cementnina h Komunalnemu podjetju Postojna ter o priporočilju obrtnega podjetja Pleskarstvo h gradbenemu podjetju Gradnje Postojna.

Medtem ko so odborniki prva dva sklepa o priporočilih potrdili brez širših razprav, so za primer priporočilje Pleskarstva, ki je zaradi negospodarskega poslovanja zaključilo lansko devetmesečno z dvomilijonsko izgubo, zahtevali, da se podrobno raziše vse okolnosti, zaradi katerih je nastala izguba ter eventualne krivice preda v redni sodni postopek so-

dišču. Znano je namreč, da si je kolektiv Pleskarstva kljub izgubi in visokim terjatvam dobavite-ljev še v kritičnih mesecih delil visoke osebne dohodke, čeprav so tako obseg poslovanja kot ustvarjeni dohodek in produktivnost dela stalno nazadovali.

Oba zbora ObLO Postojna sta na seji v četrtek potrdila tudi več novih imenovanj ter med drugim sprejela sklep o dodatnem najetju posojila za gradnjo novega hotela na Titovem trgu v Postojni. Dodatno najetje kredita je bilo potrebno zato, ker so se v lanskem letu cene gradnjam povisale. Na seji so zatrdili, da končno ni več ovir za začetek gradnje hotela v Postojni. (ma)

OB AKCIJI ZA POMOČ PRIZADETIM PO POTRESU

Na Postojnskem pet milijonov

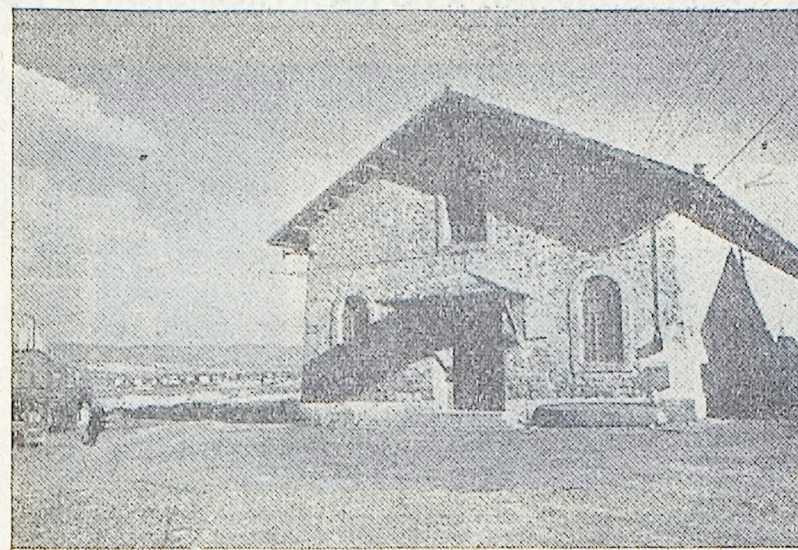
Kot smo poročali v zadnji številki našega lista, so občani na Postojnskem zbrali že do 22. januarja 3 milijone 768 tisoč dinarjev prispevkov za pomoč prizadetim po potresih v Dalmaciji in Hercegovini.

Ta akcija, ki je odraz visoke humanosti in tovariške zavesti občanov, pa se je v postojnski občini nadaljevala še ves zadnji teden. Na Občinskem odboru Rdečega križa v Postojni so nam postregli z naslednjimi novimi podatki o prispevkih občanov: kolektiv LIV v Postojni se je odločil za pomoč v znesku 50 tisoč dinarjev v materialu ter za odstop enodnevnega osebnega dohodka celotnega kolektiva. Enodnevne zasluge bodo prispevali še delovni kolektivi ObLO Po-

stojna, Zavarovalnice v Postojni in tamkajšnjega Železniško-transportnega podjetja, ki bo poleg tega opravil brezplačno vse prevoze materiala v Dalmacijo, namenjenega prizadetim po potresih.

O visokih zneskih prispevkov poročajo tudi iz ostalih naselij postojnske občine. Na področju Planine pri Rakeku so zbrali nad 49 tisoč dinarjev, na področju Studenega 35 tisoč dinarjev (samo vas Strmica je darovala 13 tisoč dinarjev), medtem ko sta darovali vasi Orehek 14.550 in Trnje 8800 dinarjev. Veliko Ubelsko z okolišnimi naselji je darovalo 21 tisoč, področje Košpa 42 tisoč dinarjev.

Visoko vsoto prispevkov so

Med drugimi ukrepi je ObLO Koper na svoji zadnji seji minuli ponedeljek izglasoval tudi sklep o razlastitvi bivšega skladišča soli in poznejše tovarne za predelavo rih De Langlade ali Ilira, ki stoji v koprskem novem tovarnem pristaniku. Ugotovljena je bila splošna družbena korist in potreba tega ukrepa, ker stavba v sedanjem stanju ne ustreza pristaniškimi oziroma skladišnim potrebam. Zdaj jo bodo podrli, na njenem mestu pa bo zraslo novo sodobno skladišče. Na sliki: stavba, o kateri govorimo

NA ZMEDO OKROG POTOVALNIH URADOV OPOZARJA

GLAS ZVONA OB ENAJSTIH

Nejasen položaj, ki je nastal na škodo našega turizma ob mor-ski obali z lanko združitvijo potovalnih uradov Slavnika in SAP ter še nekaterih v samostojni urad »Jadranturist«, terja spričo bližajoče se nove sezone naglo rešitev. Da bi jo našli, so se pretekli teden sestali v Piranu predstavniki vseh treh obalnih občin, okrajne turistične zveze, turističnih društev, gostincev in potovalnih uradov ter Slavnika in SAP. Na sestanku, katerega je vodil predsednik ObLO Piran Davorin Ferligoj, je prišla do polnega izraza zmeda, ki je zavladala po

lanski reorganizaciji prav sredi turistične sezone. Ker novi potovalni urad »Jadranturist« ni imel in še vedno nima zunanjetrgovinske registracije, je moral dejansko še dalje poslovati z ločenimi agendami. Direkcija je prešla na Ljubljano in več najboljših strokovnih delavcev je zaradi negotovosti položaja zapustilo Portorož in Koper. Delo urada se je zreduciralo skoraj samo na prodajo vozniških listov in menjalno službo. Prejšnji partnerji so odtegnili uradu celo korespondenco, za izletne avtobuse pa računali višje cene kakor so običajne. Transferne službe in pogodbe za pritek turisti-stov ni bilo mogoče urejati, oziroma sklepati.

Vse to je razprava na sestanku razsvetlila do podrobnosti in pokazala nujno potrebo po novi ureditvi. Mimo tega je predstavnik Slavnika izjavil, da njihovo podjetje izstopa iz skupnosti »Jadranturist« in bo obnovilo lastni potovalni urad. Tako se je pokazalo, da stojimo v pomembnem začetku leta še povsem nepripravljeni na izpolnitev nalog,

ki jih terja letošnja turistična sezona. Ob soglasnosti predstavnikov občin, turističnih organizacij in gostincev, je tov. Ferligoj formuliral stališče, da je za koristi našega turizma povsem nevažno, ali bo izpolnjeval svoje naloge »Jadranturist«, Slavnik, SAP ali kdo drug, le da jih bo izpolnjeval in da dosežemo takojšnjo rešitev.

Obenem je opozoril podjetje Slavnik, da je prevzelo ob likvidaciji svoječasne portoroškega potovalnega urada »Adria« pogodbeno obvezno dolžnost opravljati v celoti njegove posle in skrbeti tudi za servisno delavnico v Portorožu. ObLO Piran bo na tem vztrajal. Prav tako je tudi brezpogovorno potrebno, da omogočimo turistom izlete ne samo z avtobusi, marveč tudi s plovilnimi objekti po morju. Nujno je zato, da ostane jahta »Burja« letos pri nas. Tudi drugi zastopniki so vztrajali pri tem, da je končno potrebno kakorkoli rešiti vprašanje lokalnega in izletniškega prevoza po morju, ker čeprav smo ob morju, na samo morje ne moremo. R. R.

IZ POSTOJSKE TURISTIČNE BILANCE 1961

Vedno več tujcev

Po statističnih podatkih Zavoda »Postojnske jame« je v letu 1961 obiskalo podzemne lepote Postojnske jame skupno 280.087 domačin in tujih turistov, kar je za 4432 obiskov več kot v letu 1960. Čeprav porast na videz ni

visok, se je v strukturi skupnih obiskov predvsem lani močno povečal delež tujcev, kar je najlepše razvidno iz naslednje tabele obiskov za zadnja tri leta:

Leto	Vseh obiskov	Tujih	% tujih
1959	261.322	108.844	41,6
1960	275.655	107.335	38,9
1961	280.087	136.903	48,9

V lanskem letu so zabeležili lep porast obiskovalcev tudi v Predjamskem gradu, ki spada v upravo zavoda. K temu sta v mnogem pripomogla efektivnejša reklama in kvalitetno izboljšanje (Nadaljevanje na 6. strani)

AKCIJA ZA OZELENITEV MESTNEGA PODROČJA V KOPRU

Bonifika in Semedela

Pretekli teden je posebna komisija pripravila načrte za prve nasade na koprski bonifiki v okoličih nove šole. Zaenkrat bodo za to uporabili tisto dreve in grmovje, ki ga morejo dati naše drevesnice. Urejanje in sajenje je prevzela prostovoljno naša dijaška in delavska mladina. Prijavljenih je 700 mladincev. V kratkem bodo končani tudi načrti za

ureditev in parkovno posaditev v Semedeli. Tu bodo sodelovali člani Socialistične zveze prav tako s prostovoljnimi delom. Mimo tega je v pripravi načrt za posaditev nekaterih pobočij v koprski okolič, s čimer bo dobila prijaznejšo podobo, a nas bo varovala tudi pred burjo. Tu pridejo v prvi vrsti v poštev ciprese, bori in črtniki.

GOSPODARSKA RAST PODJETJA MALA OPREMA V IZOLI JE ZRCALO NEZLOMLJIVE VOLJE KOLEKTIVA

Z vedrim čelom v nove čase

Porajanje ter razvoj obrtnega podjetja »Mala oprema« v Izoli je pravzaprav za las podobno poti številnih povojnih samorastnikov, ki so vzklihi ob sproščnem družbeno ekonomskem snovanju naših delovnih ljudi na gospodarski ledini preteklosti. Izolska »Mala oprema« — danes močno obrtno podjetje z blizu stočlanskim kolektivom — pa je imela zaradi specifičnosti svoje stroke — izdelava male pohištvene opreme — na svojem področju povsem pionirsko nalogo. Zaradi pomanjkanja tradicije in zaradi črtnogledih napovedi nekaternikov, da bo odmaknjenost od surovinske baze nakopala mlademu podjetju neizbežne težave, je bil ogrožen že zametek te gospodarske organizacije.

Tega pa se v mladem podjetju niso ustrašili. Najprej se velja ustavititi ob osnovnem konceptu kolektiva, ki je smelo zastavil svojo nalogo z načrtnim osvajanjem izdelkov za izvoz. Posrečen asortiman proizvodov, med katerimi so si v tujini pridobili solidne odjemalce izdelki serijske proizvodnje, kot na primer znane kolonialne mize, knjižne police, servirni vozički za bolnišnice, razna drobna klubska oprema itd.,

je eden glavnih činiteljev, ki je pozhrtvovalnemu kolektivu utrl pot med podjetja z lepo perspektivo. Po krajšem premagovanju začetnih težav po letu 1955 velja omeniti kot odločilni mejnik leto 1960, ko se je podjetje s 130 milijoni realizacije iskanih proizvodov uvrstilo predvsem v sodelovanju z ljubljansko »Lesnino«, v vrsto renomiranih podjetij z visokim ugledom v tujini in ne nazadnje na domačem tržišču, ki je sprejelo »Malo opremo« v krog priznanih proizvajalcev.

Novi gospodarski predpisi z znižanjem izvoznega koeficienta pa so preteklo leto postavili kolektiv »Male opreme« pred trdo preizkušnjo. Ekonomske koristi podjetja so se hudo kresale z intenzivnim zunanji odjemalcev, ki niso pristali na višje cene že vpeljanih in donosnih izdelkov serijske proizvodnje. Kolektiv Male opreme se je poskušal smelo prilago-

diti nastalemu položaju ter je predstavil svojim odjemalcem vrsto novih prototipov pohištvene opreme, vendar je tudi s tem ukrepom, kljub pestrosti zastopanih novih izdelkov, naletel na nasičnost tržišča izven države. Razumljivo je torej, da so v »Mali opremi« še bolj odprli vrata domačemu tržišču in prizadevnost članov kolektiva ni ostala brez rezultatov: podjetja tudi ta pretesni klub nekolikar nižji realizaciji ni ogrozil. Ob novi pobudi v smeri uveljavljanja že osvojenе serijske proizvodnje pa so se že lani v maju angažirali prek »Lesnine« in »Slovenijalesa« za plasman letošnjih izdelkov na zunanji trg, v podjetju pa so začeli urediti plan mehanizacije in strokovnega usposabljanja kadra: dolgoročna investicija sicer, vendar se že danes bogato obrestuje. Nova polavtomatska stružnica in nov brusilni stroj sta

le del nove strojne opreme tega podjetja, ki bo tudi letos nabavila vrsto strojnih naprav. In v takšnih pogojih si bo kolektiv nedvomno s še večjim uspehom utiral pot v zahtevno serijsko proizvodnjo in specializacijo.

Nova pot, katere perspektivo zgovorno ilustrira podatek, da znaša letošnji družbeni plan celih 244 milijonov dinarjev realizacije, je tudi tokrat rezultat odločnosti in samoodpovedovanja vseh članov kolektiva. Jamstvo za uresničitev te zahtevne naloge pa v celoti opravičuje dejstvo, da ima podjetje že za 180 milijonov zaključkov za letošnjo proizvodnjo. Razmerje proizvodnje 60:40 v korist izvoza očitno kaže, da si je »Mala oprema« ponovno ugledila pot v tujino. Še več: ameriški uvozniki nastopajo letos celo s konkurenčnimi ponudbami. Domačemu tržišču pa bo podjetje postreglo letos z večjimi količi-

nami klubskih in restavracijskih miz in z zelo iskanimi šolskimi klopmi, ki bodo zaradi domiselne kombinacije lesa in kovine postale nedvomno sestavni del opreme marsikater šole pri nas.

Dobro kakovost izdelkov »Male opreme« vsestransko zagotavlja tudi skrb za kvalitetne surovine. Izkazalo se je namreč, da lesno podjetje v Zavidovičih v Bosni zadovoljuje z boljšo kvaliteto lesa in z nižjimi cenami. Gre torej za zelo oddaljeno surovinsko bazo, ki pa je vsestransko ekonomsko utemeljena. Že ta podatek v celoti zavrača nesmiselnost trditve o podrejenosti takšnega podjetja oddaljenosti od surovinske baze.

Rast in ekonomsko utrjevanje »Male opreme« učinkovito spremlja tudi nadaljnja demokratizacija upravljanja, ki je sprostilo v štirih proizvodnih in v dveh ob-

računskih ekonomskih enotah široko iniciativo vseh proizvajalcev. Direktor podjetja Srečko Ceburon nemalo ponosen pripoveduje, da se v proizvajalcih očitno budijo nove tendence, ki z vsemi značilnostmi upravljavcev nastopajo v večji zainteresiranosti delavcev tudi za ekonomski efekt proizvodnje na samem delovnem mestu, v ekonomski enoti ter v podjetju kot celoti.

Novembra lani sprejeti pravilniki o delitvi čistega in osebnih dohodkov pa so ponovno postali predmet razprav, kajti proizvajalci so uvideli zgrešenost formalističnega ocenjevanja notranjih samoupravnih predpisov. Dopolnjen pravilnik z vsemi elementi stimulacije za večjo proizvodnost, štednjo materiala in tako dalje bodo sprejeli proizvajalci po štirinajstidnevni razpravi prihodni mesec. Osnovno izhodišče, da bodo gospodarski rezultati in rezultati celotnega podjetja podrejeni zahtevnim nalogam in iniciativi slednjega proizvajalca, bo tudi ob zaključku tega poslovnega leta glavni steber, na katerem gradi ta mali kolektiv svojo perspektivo ter sprejema iz leta v leto zahtevnejše naloge. (bb)

POSTOJNSKIH DESET MINUT KDO NAJ PIŠE?

Akcija za kakovost in količinsko izboljšanje poročanja se ni dosegla kulminacije. Kljub temu pa je storjen videen korak naprej, kar se konec koncev odraža tudi v javnoarhivskih številkah našega glasila.

Brali smo že, da redakcija sama, čeprav okrepljena, še ne zmora vsega. Potemtakem bi bilo nujno potrebno razširiti dopisniško mrežo. Ne iz občinskih centrov, tudi od posod drugod naj bi se oglašali dopisniki. Peresa, bodisi izurjena ali okorna, bi lahko opisala sleherni utrip današnje časa.

Toda — kdo naj piše?

Kaže, da se pri tem vprašanju še nismo otpljivo odmaknili z mrtve točke. Stalni dopisniki si poleg redne zaposlitve ne morejo kaj, če se jim beležka hote ali nehotne izogne marsičemu pomembnemu. Večkrat se tudi zgodi, da jih o pomembnih stvarih niti nihče ne obvešča, čeprav morajo ob izidu lista požreti marsikakšno grenko, češ, zakaj niso poročali.

Preidimo k stvari.

Za postojnska področja je bilo v zadnjih dneh večkrat rečeno, da je center zadovoljivo obdelan, da pa se malo ali skoraj ne poroča iz okoliških naselij, čeprav bi bilo tudi od tam marsikaj zanimivega in pomembnega povedati.

Pred dnevi sva o tem pokramljala z Ivanom Vidrihom, učiteljem z Velikega Ubeljskega.

Želi, da bi se pisalo o življenju in delu podnaroških vasi. Pravi tudi, da ljudje z veseljem prečitajo, če se piše o njih. Ko pa je beseda našla pogovor na to, kdo naj piše, sva s pomenkom zastala. In tako se menda dogaja drugod.

Ne morem se strinjati s predlogom, iznesenim na zadnji dopisniški konferenci v Kopru, ko je nekdo predlagal, naj mladina prinaša novice v občinske centre, do dopisnikov. Služba poročanja se je namreč v zadnjih letih otresla teh in podobnih metod. Stihijo in »udarniško« poročanje ne nudi več garancije niti za stalnost in niti za kvaliteto poročanja.

Zdi pa se mi, da bi bilo več kot potrebno, da vsako sam, neposredno in na kraju samem konstruktivno poroča o dogodkih, bodisi iz tovarne, iz šole, z vasi ali od koderkoli drugje. Kajti list postaja ne samo sredstvo obveščanja, marveč tudi tribuna borbe mnenj, kjer lahko vsakdo pove, kaj misli. Samo tako se lahko otresemo dosedanjih klasičnih in enostranskih metod formalnega obveščanja, ki jih je utrjevanje demokratizacije v vsakdanjem življenju že povsem preraslo.

Uresničitev gornjih zamisli, ki niso nove, bi bila seveda izdelana. Vemo pa, da se vse to ne da ustvariti čez noč. Prav zato bi ne bilo napak, da sedaj krajevni odbori SZDL in drugi organi več razmišljajo o tem. In tudi ukrepanje. V vsakem naselju, v vsaki tovarni in šoli, v stanovanjski skupnosti, bi lahko našli človeka, sposobnega poročati o navadnih vesteh in problemih. Pri tem pa ne bi smeli pozabiti na dejstvo, da opravlja dopisnik pomembno družbeno-politično delo.

In še eno vprašanje: Ali se ne zdi občinskimi odborom SZDL že skrajni čas, da skličejo o teh pomembnih vprašanjih posebno posvetovanje?

Andrej Miklavčič

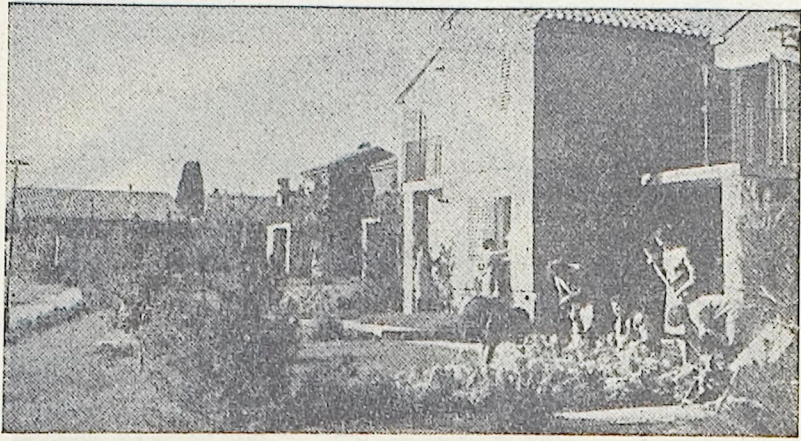
Zahvala Izolčanom

Te dni so tudi v Izoli zaključili humano nabiralno akcijo za žrtve potresa v Dalmaciji in Hercegovini. Občani in delovni kolektivi so prispevali skupno 4.657.000 dinarjev v gotovini, vrednost zbrane materiala pa presega vsoto 800 tisoč dinarjev. Občinski odbor Rdečega križa in zastopniki ostalih družbenih ter političnih organizacij, ki so požrtvovalno sodelovali v odboru za zbiranje pomoči, so finančna sredstva in material že odposlali prebivalstvu prizadetih krajev.

Za uspešno sodelovanje in za razumevanje se zahvaljujeta v imenu prizadetega prebivalstva v

VREME
MED 3. in 10. FEBRUARJEM 1962

Zaradi vdora toplega zraka so te dni zabeležili v južni Dalmaciji, Hercegovini in južni Makedoniji 15 stopinj Celzija, medtem ko je v severnih predelih okrog 0 stopinj Celzija. V prihodnjih dneh se bo vremenska slika nekoliko poslabšala in od približno 5. februarja dalje bodo dnevi brez padavin.

Ena lastovka resda še ne prinese pomladi, toda počitniški dom Zveze vojnih vojaških invalidov Slovenije v Strunjanu je le dokazal, da tudi v tem letnem času ni težko najti interesentov za letovanje na tem sončnem koščku naše obale. 1. februarja je dom sprejel prvih 90 letoviščarjev iz vse države. Nedvomno je med letoviščarji in okrevanci največ takšnih, ki bi težko prenašali poletno vročino. Kljub občasni burji, ki razsaja tudi ob obali, prvi strunjanjski letoviščarji ne bodo preveč prikašani, saj je dom v zavetju in na prisilni strani ručca. Malostevnilno osebje smo pred dnevi srečali sredi dela — pri urejanju okolice tega počitniškega naselja. Tudi leto urejene grede je že pobarvalo prvo zelenilo, ki bo prijetno zaljalo počitniški dom invalidov vse do konca novembra, ko se bodo poslovili zadnji letoviščarji. Sklep o desetmesečnem poslovanju doma bi vsekakor lahko bil bodrilen za številne ostale počitniške domove ob obali, ki bodo marsikje celo do meseca maja zapredeni s pajčevino!

V PIRANSKI KOMUNI VZORNO SKRBIJO ZA STARE IN DELA NEZMOŽNE OBČANE

Skupnost ni pozabila nanje

Naša gospodarska rast je nedvomno osnova tudi za oblikovanje novih proizvodnih in človeških odnosov v mestu in na vasi. Vendar pa nagel gospodarski razvoj, kakršen je naš, poraja po svoji logiki in zakonitosti tudi določene probleme, ki jih je treba z vso skrbnostjo proučevati ter reševati. Tu seveda mislim predvsem na tiste probleme, ki jih nujno poraja nagla sprememba strukture prebivalstva.

Kakor d.rugod po naši deželi, se je ta struktura tudi v koprskem okraju v veliki meri spremenila; priliv delovne sile iz vasi v mesta in industrijska središča je tudi pri nas občuten, saj skoraj ni na našem podeželju danes več družine, ki bi ne imela enega, dva, tri in celo več svojih članov, ki si služijo kruh izven kmetijstva, v tovarnah, podjetjih ter ustanovah.

S podeželja odhajajo predvsem mladi, ki si želijo ustvariti nove delovne in življenjske pogoje, na domovih pa ostajajo marsikje v prvi vrsti stari in za delo manj sposobni ali sploh nesposobni.

In ne bi mogli trditi, da za te ljudi, ki so v svojem življenju dali od sebe vse, kar so mogli, naša družba ne skrbi.

V ta namen daje skupnost milijarde, očitno pa je, da je problem starih in onemoglih hud problem, ki zahteva nenehno skrb in pozornost ne le socialnih ter zdravstvenih delavcev, marveč nas vseh.

Naj to vsaj v grobih obrisih ponazorimo na primeru piranske komunje. Piranska občina ima danes 12.500 prebivalcev.

Med temi jih je veliko takih, ki si zaradi starosti, izčrpanosti in boleznih ne morejo več zaslužiti dovolj za preživljanje.

Nekateri izmed starejših in izčrpanih občanov še vedno po malem obdelujejo majhne krpe zemlje, toda njihovi dohodki ne zadostujejo niti za najosnovnejše, kar človek potrebuje. Mnogi so tudi bolehnih in zatezadelji ni čudno, če v vedno večjem številu prihajajo na občino in ponujajo v prodajo svoja majhna posestva, to je majhne parcele.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA SZDL PIRAN

Minul torek je bila v Piranu razširjena plenarna seja SZDL, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbenih, političnih in gospodarskih organizacij. Celotna razprava je bila posvečena letošnjemu programu in proračunu piranske občine, oziroma posameznim postavkam proračunskih izdatkov na eni strani ter njih vključevanju z realnimi možnostmi letošnjih proračunskih dohodkov. Obsežno gradivo z vrsto utemeljenih predlogov, o čemer homo poročali v naslednji številki našega lista, bo vsekakor pomemben prispevek v skupnih pripravih, da bo letošnji proračun piranske občine zares zrcalo vseh nujnih potreb.

Dalmaciji vsem občanom in kolektivom, ki so kakor koli podprli to humano akcijo, občinski odbor SZDL s štabom za zbiranje pomoči in občinski odbor RK v Izoli.

Rop

Smetana in skuta za šolarje

Pred dnevi je občinski odbor SZDL v Izoli načel na širšem posvetovanju tudi vprašanje delovanja šolskih mlečnih kuhinj v Izoli. Vsekakor velja naprej zapisati ugotovitve, da šolske mlečne kuhinje v tem industrijskem središču delujejo dokaj dobro, namen posvetovanja pa je bil, kako v bodoče še izboljšati jedilnike in kvaliteto pripravljene hrane za šolske otroke. Akcija Socialistične zveze v Izoli je vsekakor vsestransko osnovana, saj kažejo

Socialno skrbstveni organi pri Občinskem ljudskem odboru Piran si prizadevajo, da bi ti ljudje ne ostali osamljeni in brez nujno potrebne pomoči. Občinski ljudski odbor je poslal v primeru urejene domove v Piranu in Izoli 58 starih in za delo nezmožnih oseb. Za vsako tako osebo prispeva občina na mesec približno 20.000 din. Razen tega pa daje precejšnja sredstva tudi v obliki podpor. Tako so samo lani porabili za socialno skrbstvo in varstvo 6.700.000 dinarjev.

Starih in onemoglih ljudi, ki

RAZPRAVE O SKLEPIH CK ZKJ

Osnovne organizacije Zveze komunistov v postojnski občini so imele v zadnjih tednih vrsto sestankov, na katerih je članstvo ZK obravnavalo naloge, ki jih je nakazal zadnji beograjski plenem CK ZKJ. V ospredju obravnav, ki so bile v nekaterih organizacijah zelo kritične, je bilo predvsem osvetljevanje vloge, ki jo morajo odigrati komunisti kot aktivni družbeni delavci v nadaljnjem utrjevanju upravljanja in uveljavljanja načel delitve dohodka po delu v vsakdanji praksi, bodisi v proizvodnji ali drugih družbenih službah v komunih.

Osapska dolina, ki jo že v zgodnji pomladi obarva cvetje mandeljnov, breskev in marelic, je v zavetrju ter kraško burjo živahna tudi pozimi. Pa ne le zavetrje, tudi vesela prav tamkajšnjih ljudi ustvarja vzdušje v tem odmaknjenem svetu.

Popotniku zastojate dan ali pa dva in se bo prepričal, da živi med veselimi ljudmi. Narodna in borbeno pesem odmeva v vaški gostilni ali pod košato krošnjo platane pogosto pozno v noč. Nikakor slučajno: osapska mladina in tudi starejši vaščani slove da leč naokrog za izborne pevce ter godbenike. Svoje pevске in muzikalne sposobnosti pa najraje pokažejo ob raznih slovesnostih, s katerimi so se posebno prizadevno vključili v lansko praznovanje obletnice revolucije.

Posebno poslanstvo so namenili Osapci tudi lepo urejeni dvorani, za katero so prispevali dobršen del sredstev sami, oprema pa je prispevek koprškega občinskega odbora SZDL. Če sami ne poskrbijo za program ali družabno prizaditev ob radijskem sprejemniku in ozvočenju, povabijo na gostovanje lutkovno gledališče. Gorenjske fante in vse, ki so jih pripravljeni razvedriti ali nuditi kulturni užitek. Kljub temu pa v vedno nabiti dvorani doživijo največji aplavz godbeniki vaše godbe.

Zal še tako živahno življenje ne odtehta tegob, ki so v prefečni meri vzrok odmakljenosti Osap od komunikacij. Odrezanost od

O MLEČNIH KUHINJAH V IZOLI

Smetana in skuta za šolarje

podatki, da je za šolske malice prijavljenih več kot 60 odstotkov otrok.

Da bi otrokom malice še bolj tekline in da bi bile izdatnejše, je bil na posvetovanju sprejet med drugim tudi sklep, da bosta postala smetana in skuta sestavni del jedilnikov šolskih mlečnih kuhinj. Za boljšo pripravo te med otroki zelo priljubljene jedi — če bo občinski odbor Rdečega križa v Izoli nabavil za I. in za II. osnovno šolo mikserje, ki jih

prosiijo pomoči, pa je čedalje več. Prav v zadnjem času so pri občini prejeli nadaljnjih 22 prošelj, ki jih bodo skušali po predhodni proučitvi upoštevati in ugoditi. Prav zategadelj bodo v te name-nje tudi v letošnjem občinskem planu oziroma proračunu določili še večja sredstva. Tem ljudem pa ne pomagajo samo gmotno, ampak tudi drugače; na primer tako, da jih ob raznih priložnostih obiskujejo, se z njimi pogovorijo, jim izročajo majhna darila in podobno.

Da bi bila pomoč skupnosti še bolj pravična in učinkovita, pa bodo letos pripravili temeljitejšo analizo, pri čemer seveda računajo tudi na vsestransko razumevanje in sodelovanje prizadejlih. So namreč primeri, ko nekateri stari ljudje, ki živijo v hudih socialnih pogojih, nočejo svojega stanja prikazati pristojnim organom iz neupravičene bojznosti do Domov za stare in onemogle. Ta bojazen je odveč, saj nikogar ne silijo v domove, v katerih pa imajo sicer vse, kar jim skupnost danes lahko nudi.

Skrb za stare in dela nezmožne ljudi postaja čedalje potrebnjša tudi v vseh drugih občinskih koprške okraja in zasluži vso pozornost ne le pristojnih organov komun, marveč tudi vseh političnih in družbenih organizacij. a. b.

PISMO IZ OSAPSKE DOLINE

Pesem bo lepše zvenela

sveta je tudi glavni vzrok, da mladina v vse večjem številu zapušča domačije, ki vse bolj grešajo mlade moči. Poglavje zase je naporno pešačenje šolskih otrok do Črnega kala, kjer je za Osapce prva avtobusna postaja. V ledenih zimskih in deževnih dneh starši z veliko zaskrbljenostjo odpravljajo svoje otroke na dolgo pot v šolo. Ali se bo kdaj uresničila želja prebivalcev Osapske doline, da bi končno dobili avtobus? Ali bo kdo uredil vsaj ob glavni cesti v Črnem kalu avtobusno postajo, da otroci ne bodo prezebrali? Pravijo, da je cesta, ki povezuje Osp z magistralsko, slaba in da ne ustreza za avtobusni promet. Toda ali je kdo že pomislil na to, če se le ne bi splašalo to cesto razširiti, saj je Osp s svojo okolico pravzaprav zakladnica vrtnarskih in sadjarskih

Znano letovišče Fijeso pri Piranu, ki postaja slonim za letovanje naših delovnih ljudi ob morju, bo do letošnje turistične sezone še mnogo privlačnejši kot v preteklih letih. Počitniška skupnost, ki že tretje leto uspešno povezuje prizadevanja vseh delovnih kolektivov, ki imajo svoje počitniške domove v tem prilaznem kotičku piranske občine, je tudi preko letošnje mrtve sezone organizirala številna potovanja, med njimi nekatera močno obsežna dela. Medtem ko posamezni domovi povečujejo kapa-

bodo po vsej verjetnosti lahko uporabljali tudi v otroškem vrtcu, v vajejniki šoli in italijanski osnovni šoli.

Nedvomno bo ta novost v Izoli pomembno dopolnilo na jedilnikih šolskih mlečnih kuhinj, ki si že ves čas prizadevajo, da bi otrokom nudile biološko kar najbolj ustrezne šolske malice. Cena 300 dinarjev mesečno za šolsko malico za otroka je vsekakor dostopna vsem, zato pričakujejo v bodoče dotok novih abonentov. J. C.

ZIMSKI STRUNJAN — UTRINKI IZ DELA IN ŽIVLJENJA SOCIALISTIČNE ZVEZE

Skupna pot občanov treh narodnosti

Podoba strunjanske doline, v katero se zajeda morje z odmirajočimi solinami, v zimskih mesecih komaj nakazuje utrip življenja. Razkropljeno naselje Strunjan — domovanje kmetovalcev in solinarjev — neprizadeto samsmeva ob pretakanju prometa po bližnji magistrali.

Ej, poleti je tukaj vse drugače! Tisoče letoviščarjev si najde na tem idiličnem koščku naše obale svoj bivač. Kaj bivač! Počitniški domovi, weekend hišice, prenovljena stara poslopja delovnih kolektivov iz notranjosti in platnene strehe postanejo pravzaprav mravljarišče. Za prijetno počutje

letoviščarjev skrbijo tudi domačini. Najlepše parcele, na katerih so zrasla počitniška naselja, pmoč pri gradnji ceste, ki se vijuga do konca rtiča, ozeleneli vrtovi, ki jih kuharji pridno upoštevajo pri sestavljanju jedilnikov, in družabnost gostoljubnih domačinov zares ni majhen prispevek tej veliki počitniški koloniji.

Človek bi v enotnem nastopu vaščanov prvi mah težko odkril konglomerat treh narodnosti, ki so v svoji vaški skupnosti uredile torišče skupnih dejanj. Slovenci, Hrvati in pripadniki italijanske narodnostne manjšine menda zares niso nikjer zastopani v takem sorazmerju kot prav v Strunjanu. V zadnjih dveh letih pa poteka življenje vaščanov vse bolj v znamenju nalog tamkajšnjega krajevnega odbora Socialistične zveze. Prav po zaslugi te politične organizacije so se vezi med članstvom, ki šteje več kot 93 odstotkov volivcev, še bolj utrdile.

Razgovor s predsednikom krajevnega organizacije SZDL Strunjan Antonom Peroš brž odkrije osnovno tegobo, ki tiči kot zagodza v programu organizacije. Lepo je slišati program del Socialistične zveze in obračun dela za preteklo leto, ko so vaščani složno pomagali pri raznih komunalnih delih, prirejali lepe proslave ob raznih obletnicah dogodkov iz revolucije, uresničevali, kolikor so jim dopuščale možnosti, ideološki program, sodelovali v raznih sekcijah itd. Vse bi bilo še veliko bolj pestro in živahno, če bi imeli svoje prostore.

Nimamo niti osnovnih pogojev, da bi se lahko redno shajali. Celotni krajevni odbor SZDL nima svojega sedeža, zato ne moremo

uresničiti še tako lepih zamisli o klubskem življenju, ki bi za vseh 294 članov SZDL pomenilo dejansko prelomnico, tolmači težave Anton Peroša.

Prizadetost vaščanov je še tem večja, ker je SZDL že imela svoj sedež, njeni člani pa prostore, kjer so se lahko shajali in bi sedaj služili kot nalašč za ureditev kluba. Ob obe možnosti so jih spravili občinski turistični organi, ki so v svoji vnemi za razvoj turizma in gostinstva odstopili poslopje, v katerem je bil sedež SZDL, za počitniški dom Škofječlanom. Poslopje v središču vasi, znano že za rajnke Avstro-Ogrske kot »Dom socialistov« (kakšna ironija!), pa so prodali celo zasebniku.

No, članom Socialistične zveze je za nujne primere na razpolago kino dvorana, nova pridobitev v pritličju osnovne šole. Vendar je tudi ta rešitev samo začasna. Takole pravi tovariš Peroša, ki je tudi član šolskega odbora: Štirje razredi lovenske in štirje razredi italijanske osnovne šole se sedaj stiskajo v nadstropju tega poslopja in pred dnevi je že padla odločilna beseda odborovnikov, da bo morala več kot potrebna kino dvorana zopet služiti samo šoli. Zadeva je razumljiva, toda ta ukrep bo na drugi strani hudo prizadel vaščane in okoličane, kajti nič ne kaže, da bi lahko dobili ustrezní prostor za kino kje drugje.

Zares, malo obetajoča perspektiva za člane Socialistične zveze in hkrati hudo boleča, kajti utegne se zgoditi, da jih sedanjí položaj ne bo spravil le ob klub, ampak da bo ogrožen tudi obsežno zasnovan program raznih političnih, zdravstvenih, kmetijskih in drugih predavanj in študijev, ki so se tako trdno vsidrali v življenje Strunjančanov. (bb)

VPRAŠANJE PEKARNI V DIVAČI:

Kaj pa okoliški potrošniki?

O zmogljivosti preurejene pekarnje v Divači, kjer so lani februarja začeli z dobro peko kruha, ni dvoma. Zadosti in še čez je je za Divačo in vso okolico, ki je nekoč tvorila področje divaške občine. Tudi zaradi kakovosti kruha se ljudje ne pritožujejo. Narobe, pohvalijo ga, zadovoljni, da imajo dobro pekarno. In če bi

šlo vse prav, potlej bi ne smelo biti nejevolje: povsod bi moralo biti dovolj dobrega kruha.

Kaže pa, da z organizacijo razdeljevanja in dostave kruha ne morejo priti na zeleno vejo. Prav tu se stvar nenehno zatika. V sami Divači ne. Toda bolj go greste iz Divače, recimo proti Vremam ali Senoščam, tem bolj neprijetna postaja zadeva. V gostičih in trgovinah težijo o neredni dostavi kruha. Ljudje se se pekovskega kruha, kot se pravi, že tako navadili, da brez njega ne morejo shajati. Prav redke so po vaseh še hiše, kjer vztrajajo na domači peki kruha.

Vprašanje zase je, kako dostavo urediti tako, da bi režijsko preveč ne obremenjevala cene — ali preprosto, da bi bila kar najcenejša. Zdej poteka dostava nekako naključno: ali s šolskim avtobusom ali po tem ali drugem vaščanu, ki ga zanese pot v Divačo, nekoliko pomagajo pa tudi šolarji. Skratka, dostava ni takšna, da bi ljudem ne povzročala skrbi. Posebno prepa je ob sobotah oziroma nedeljah, ko morajo z vremenski in maturske strani »skočiti« po kruh prav v — Sežano!

Zaključek: če je kruha za vse potrebe dovolj, potem je treba urediti tudi dostavo. Morda bi ne bilo napak, če bi zastran tega uprava pekarnje pa predstavniki krajevnih odborov z dobro voljo našli primerno in dobro skumno rešitev!

(2)

E. Š.

Fieso vsako leto privlačnejši

citete (kolektiv rudnika Velenje gradi dva nova hotelska bloka z restavracijo za 200 gostov, Mladinska knjiga iz Ljubljane pa širi paviljone po 15 leti), skrbi Počitniška skupnost za nadaljnjo ureditev okolice in potrebni komunalni napravi. Te dni je zaključil dela velik buidžer, ki je splaniral skoraj vso okolico glavnega sladkovodnega jezera in enega od treh manjših zasul. Na splaniranem terenu bodo — kot je povedal upravnik Skupnosti za ureditev Fijese (oz. Zavoda za ureditev Fijese) Ljotze Klarčič — še ta teden pričeli saditi štiri metre visoke borovce, ki naj nudijo prijetno sliko očem in potrebno senco vožlom in šotorom. Vse splanirani prostor je namreč namenjen parkirnim prostorom za avtomobile, katerih prihaja v Fijeso vsako leto več, odkar je bila zgrajena nova, asfaltirana cesta v to dolinico ob morju, in pa prostoru za campiranje, na katerem bodo lahko gostje postavili svoje šotore ali prikolice. Vsa dolinica je ob sedanjem splaniranju dobila nesluteno široko in popolnoma nov, lepši videz. Skupnost je že dala v delo izprahajalne poti okrog jezera in po pobokihi. Ker bo tudi jezero odsej uporabno za kopanje, sploh pa, ker je primankovalo primernih slačnic, bo ob jezeru postavljena montazna garderoba, v kateri bodo kopalec lahko varno pustili svojo obleko, potem ko se bodo lah-ko preoblekli v ženski ali moški slačnici. Lani dorejeni bife ob počitniškem domu »Tiskalnica« in Kramla bo nekoliko preurejen, da bo tudi tukaj restavracija za približno 150 ljudi; ni pa še odločeno, če naj bo ta restavracija običajnega ali samopo-

streznega tipa — je povedal tov. Klarčič. Kolikor on pozna razmere v sezonskih mesecih v Fijesu, bi se bolj obnesla samopostrežba. Morda pa bi bilo mogoče organizirati tudi mešan način postrežbe? No, ker bo ob vsem tem urejen tudi nadaljnji del obale, da bo primernjši, predvsem pa dostopnejši za kopalec, ker ureja počitniški dom velenjskih rudarjev na novo svoje otroško igrišče, dostopno seveda vsem otrokom, in ker bo urejena še vrsta drugih potrebnih »dobjarij«, lahko sklepamo, da bo Fijeso letos res še privlačnejši kot doslej.

Julie

SUSEL DRUŽABNI VEČER V IZOLI

Italijanski kulturni krožek »Giordano Bruno« v Izoli je minul petek priredil zabavni večer za člane II. krajevnega organizacije Socialistične zveze v domu sindikatov. Pred polno dvorano občinstva so nastopili orkester, mladi tamburasi, pionirji in odrasli člani tega manjšinskega krožka s priljubljenimi popevki. Gledalci so bili s sporedom zadovoljni, največ priznanja pa je postal mladinec Antulović za interpretacijo izbranih popevk.

J. C.

PRVI RAZGOVORI O NOVI MANIFESTATIVNI OBLIKI MLADINSKEGA UDEJSTVOVANJA

Letos v postojnski komuni

Pri priložnostnem razgovoru se je izoblikovala zamisel o nekakšni manifestaciji mladinskega udejstvovanja, ki naj bi pokazalo več, kot je to mogoče na občinskih in na okrajni reviji pevskih zborov. Zdal ko že znamo ceniti dragoceno pobudo celjskega festivala mladinskega petja in ko lahko govorimo o tisočih in tisočih mladih grl, ki mladostno prežarjajo našo pesem, je nenehno budna misel izluščila spoznanje, da to še ni vse, da ni dovolj.

Zamisel je dobila prve jasnejše oblike že s samo lokacijo prireditve: v Postojni naj bo. In seveda, če je že v Postojni, ki bo imela v dograditvi kulturnega doma najboljše pogoje za izvedbo takega načrta, potem naj bi bil to predvsem prikaz kulturno-prosvetne dejavnosti mladine v komuni.

Prvi razgovori so tekli v Postojni. Udeležili so se jih poleg domačih predstavnikov ljudske prosvete in občinskega odbora SZDL tudi predstavniki Okrajnega sveta Svobod iz Kopra in republiške Zveze Svobod iz Ljubljane, kot gost pa še predstavnik celjskega mladinskega festivala.

Uspeh teh prvih razgovorov je bil, da so se jasneje začrtali obrisi prireditve v treh delih: prvi bo prikazal kulturno-prosvetno dejavnost v postojnski komuni, v drugem delu bodo nastopili gostje iz sežanskega komun, v Gorishkega, iz Kopra in Trsta, tretji del pa bo pogojen v dejavnosti, ki se zadnje čase vedno bolj uveljavlja v našem kulturno-prosvetnem življenju, to se pravi v klubih in v klubskem življenju. Tudi tretji del bo izrecna domena postojnske komun.

Brez dvoma bo zamisel poglajala zdrave korenine, ker je zasidala svoje prizadevanje v tisto, kar je že daljša osnova vsega našega razpravljanja o kulturno-prosvetnem življenju. Namreč to, da je komuna tisto torišče, kjer se ustvarjajo pogoji pa tudi organizira in usmerja vse kulturno-prosvetno delo. Res je, da imamo pogosto občutek, da pišemo kulturno kroniko v komuni prepo-

čas, da včasih preuranjeno in prehitro zahtevamo rešitve tistih vprašanj, ki povzročajo preglavice marsikje in ne samo pri nas; na drugi strani pa je tudi res, da morajo vse družbene funkcije organov oblasti, družbenih organizacij in interesi prebivalcev, ki so proizvajalci, upravljavci in potrošniki obenem, z združenimi močmi iskati najustreznejše rešitve za kulturno osveščanje in za dvig kulturno-prosvetnega življenja v komuni.

Včasih se zdi, da so vsi ti problemi začaran krog, iz katerega ni izhoda, posebno če se vse zavolajo okrog pomanjkanja prostora, denarja, strokovnih vodij, dobrih organizatorjev in podobno. Toda eden izmed vplivov, ki lahko odločilno pretrga ta začaran krog, ni samo splošni dvig družbene in še posebej kulturne ravni prebivalcev, ampak lahko

povzroči ta preokret pravilna usmerjenost kulturno-prosvetnega izživljanja mladine. Da so pa take manifestativne prireditve, ki jih imenujemo revije, festivali ali pa še kako drugače, odločilnega pomena in odpirajo božnjega vloga pri takih preokretih, ni treba poudarjati še posebej.

Drugi razgovor organizatorjev in pobudnikov prireditve v Postojni je bil v Kopru preteklo soboto. Tovariši iz Postojne so prinesli s seboj že okvirni program, pri katerem so upoštevali sicer kulturno-prosvetno dejavnost mladine vse postojnske komun, odločilen faktor pri izbiri pa bo kvaliteta. Izkazalo se je, da izbiri niti ni tako majhna in da nimajo prav tisti, ki trdijo, da ta veja dejavnosti pri mladini nima bodočnosti. Postojnski program, tako v prvem, kot tudi v tretjem delu, je stvar komun in k nje-

mu se bomo povrnil, ko bo posebna komisija opravila svoje delo na terenu, to se pravi, ko bo s kvaliteta gledišča presodila, kdo bi prišel v poštev za nastop v Postojni. Svojo nalogo naj bi opravila komisija do konca februarja, nastop pa je predviden za prvo polovico maja meseca.

Za drugi del programa bodo povabili v Postojno goste. To bosta mladinska pevka zbora iz Komna in iz Sežane, glasbena in baletna šola iz Kopra, glasbena šola iz Sempetra in Glasbena matica iz Trsta.

Nad mislijo te prireditve v Postojni so republikni forumi tako navdušeni, da so predlagali, da bi povabili nanjo predstavnike vseh komun iz Slovenije, razen njih pa seveda še predstavnike republike in našega koprškega okraja.

Zdenka Lovec

ZAKONSKI OSNUTEK O ŠOLSTVU NA NARODNOSTNO MEŠANIH OBMOČJIH LR SLOVENIJE

Po načelu enakopravnosti - dvojezične šole

Zakonski osnutek o šolstvu na narodnostno mešanih območjih je doživel na nedavni razpravi republiškega sveta za šolstvo že svoj devetnajsti predlog. In čeprav tudi zdaj še ni dokončno formuliran, ga bodo predložili v razpravo Izvršnemu svetu LRS in potem še Ljudski skupščini.

Med značilnostmi tega zakonskega osnutka pa je načelo popolne enakopravnosti narodnostnih manjšin s slovenskim prebivalstvom in s tem v zvezi uvedba dvojezičnih šol. Tako reševanje najbolj ustreza načelu enakopravnosti prebivalcev na narodnostno mešanem območju. V dvojezične šole naj bi se zato vpisali vsi šolobvezni otroci tako slovenske narodnosti kot tudi narodnostne manjšine.

Namreč dvojezičnih šol pa se lahko ustanovijo tudi šole, kjer poučujejo vse predmete izključno v jeziku narodnostne manjšine, s čimer so v celoti upoštevale obveznosti, ki jih določa memorandum iz leta 1954. Le na pobudo in željo italijanske narodnostne manjšine bodo tudi te šole

na koprskem območju lahko postale dvojezične, seveda ob upoštevanju ustreznih določb memorandumu.

Osnutek zakona predvideva razen šol tudi ves ostali sistem izobraževanja in vzgoje na narodnostno mešanih območjih LRS (varstveno vzgojni zavodi in drugi vzgojni in izobraževalni zavodi) na podlagi dvojezičnosti.

Sole narodnostnih manjšin pa lahko obstajajo tudi kot oddelki na drugih šolah in vzgojnih ter izobraževalnih zavodih, posebno tam, kjer je manjše število pripadnikov manjšine.

Zakonski predlog govori dalje o zagotovitvi učnega kadra na dvojezičnih in manjšinskih šolah. Učno osebje na dvojezičnih šolah mora biti usposobljeno poučevati v slovenskem jeziku in v jeziku ustrezne narodnostne manjšine, medtem ko mora biti v manjšinskih šolah usposobljeno za poučevanje v jeziku manjšine. Če ni domačega učnega osebja, se lahko v skladu z ustreznimi predpisi sprejmejo v službo tudi tuji državljani.

ZANIMANJE ZA ŠTUDIJ NA VEČERNIH POLITIČNIH ŠOLAH V ILIRSKI BISTRICI

Enoten program in skupinski študij

V občini Ilirska Bistrica delujejo od lanskega decembra večerne politične šole, in sicer: v Ilirski Bistrici, Knežaku in Novokračinah. Šole obiskuje skupno 87 slušateljev, članov Zveze komunistov, SZDL in organizacije LM. Predavatelji bistriškega aktivna Delavske univerze so za te šole sestavili enoten program študija, ki zajema teme: komunisti in sodobni družbeno ekonomski procesi, ekonomska graditev FLRJ ter tema marksizem in naša praksa.

Sole bodo trajale do spomladi, in sicer po dvakrat na teden ali skupno 96 ur. Zanimanje slušateljev je zanje neprimerno večje, kakor je bilo za take šole prejšnjega leta. To je zlasti opaziti pri individualnem študiju kakor tudi v skupinskih razpravah in na predavanjih. Na šolah se je posebno uveljavil skupinski sistem študija zlasti potem, ko predavatelji obrazložijo posamezne teme ter nakažejo vire za njih študij. Tako program v celoti kot posamezne teme so prilagojeni za primerjavo s konkretno problematiko komun in okraja.

Ideološka komisija pri občinskem komiteju Zveze komunistov

v Ilirski Bistrici bo v sodelovanju z Delavsko univerzo še v tem mesecu pripravila program tudi za večerno mladinsko politično šolo, ki bo trajala dva meseca. Za to šolo se je že prijavilo nad 30 mladincev in mladink.

POSVETOVANJE O KNJIŽNICAH IN KNJIŽničARSTVU V KOPRSKEM OKRAJU

Pobuda za napredek: matične knjižnice v komunah

Po novem zakonu o knjižnicah se postalo vprašanje knjižničarstva še posebno aktualno, ker uvaja novost — matične knjižnice. Naloge take matične knjižnice bodo poleg rednega dosežanega dela in nekaj administrativnih zadolžitve, kot je registracija knjižnic na svojem območju, predvsem strokovne: svetovale bodo pri ureditvi knjižnic, skrbela za vzgojo knjižničarjev s tečaji in seminarji, sprejemale v prakso osebe iz drugih knjižnic in skratka skrbela za pravilno organizacijo in pospeševanje knjižničarstva na svojem območju. Med važne naloge matične knjižnice sodi tudi ustanavljanje potujočih knjižnic in posredovanje pri sposojanju knjig iz drugih knjižnic ter zbiranje gradiva za centralni katalog.

Seveda vsaka knjižnica ne bo mogla biti kos vsem tem nalogam. Za zdaj je jasno samo to, da je matična knjižnica za vsa Slovenijo. Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Zeteli je, da bi bila lahko v vsaki občini matična knjižnica, vendar pa za zakon dovoljuje, da ima več komun skupno matično knjižnico. Pri pregledu stanja v knjižničarstvu se je izkazalo, da imamo nekaj knjižnic, ki po svojem knjižničnem skladu in strokovni usposobljenosti uslužbencev lahko takoj prevzamejo vlogo matične knjižnice za svoje območje. To so predvsem vse študijske knjižnice, pa tudi nekatere ljudske. V tistih občinah, kjer bodo ugotovili, da je knjiž-

ničarstvo še slabše razvito, se bodo morali nasloniti na sosedno matično knjižnico, obenem pa poskrbeti, da čimprej katero knjižnico v svoji komun usposobijo, da bo postala matična knjižnica.

Posvetovanje o vseh teh širokih problemih knjižničarstva je sklical pretekli teden Okrajni svet Svobod in prosvetnih društev. Posvetovanja so se udeležili knjižničarji in predstavniki občinskih svetov za kulturo in prosveto ter tudi predstavniki Zveze Svobod in republiškega sveta za kulturo in prosveto iz Ljubljane.

Izkazalo se je, da bo najnujnejša naloga, točno opredeliti vlogo matične knjižnice v komuni in najti kriterije za finansiranje teh in tudi drugih, manjših knjižnic. Razgovor je dalje pokazal, da stanje knjižničarstva v koprskem okraju niti ni tako slabo in da bodo domala vse občinske ljudske knjižnice sposobne prevzeti vlogo matične knjižnice za svoje območje. Vprašanje je le za knjižnice v Hrpoljah in v Ilirski Bistrici, ki se bosta morali za sedaj nasloniti na matično knjižnico bližnje komun. Za koprsko komuno pa bo matična knjižnica študijska knjižnica v Kopru. Za razširitev njene dejavnosti in za razširitev naloge, ki jo čakajo v zvezi s to dodatno in novo vlogo, ji bo moral ObLO Koper zagotoviti dodatna sredstva.

Vprašanje finansiranja bi bilo lahko še samo zase predmet obširne razprave. Znano dejstvo je namreč, da so imele nekatere knjižnice le toliko denarja, da so krile plače svojih uslužbencev (in to zelo nizke plače), z nakupova-

njem knjig pa že nekaj časa niso več na tekočem. Kako pa se bodo znašle zdaj, ko bodo morale odigrati na svojem terenu še vlogo matične knjižnice in ko zakon predpisuje, da morajo do konca marca prilagoditi svojo organizacijo in delo določbam novega zakonskega predpisa? Gotovo bo nujno, da občinski odbori o tem razpravljajo in najdejo za svoje področje, če že ne prikladne, pa vsaj zaslonne rešitve. Razprave o tem bodo prav gotovo potrebne tudi na zborih volivcev, v sindi-

katih in delovnih kolektivih in na sestankih SZDL. Svojo vlogo bodo morali pri tem odigrati organi družbenega upravljanja, ki so se do zdaj vse premalo angažirali pri reševanju knjižničarske problematike.

Razprava o teh vprašanjih naj bi se zato nadaljevala v komunah. Pravilo naj jo občinski svetovi Svobod in sveti za kulturo in prosveto. Svoje zahteve do skupnosti in do občinskih ljudskih odborov za pravo mesto knjižničarstva v današnjem družbenem in kulturnem razvoju pa naj oprejo na konkretne programe dela in potreb skupnosti in perspektivnem razvoju.

Z. L.

DRUŽBENI SKLAD ZA ŠOLSTVO KOPRSKE OBČINE JE ZAGOTOVIL

sredstva za osnovno dejavnost šol in vzgojnih zavodov

Ker zakon o finansiranju šolstva določa, da je treba zagotoviti celotno osnovno dejavnost šolskih in vzgojnih zavodov, to je materialne in osebne izdatke, je moral ObLO Koper spremeniti svoj odlok iz marca lanskega leta, ko je določil višino sredstev po kategorizaciji posameznih šolskih in vzgojnih zavodov. Po novem predlogu Občinskega sveta za šolstvo je na svoji zadnji seji v ponedeljek, 29. januarja ObLO sprejel novi odlok o kategorizaciji in o merilih za dodeljevanje

sredstev za osnovno dejavnost šol in vzgojnih zavodov. Tako določena sredstva pomenijo minimum, ki ga morajo dobiti šole iz družbenega sklada za šolstvo. Upravni odbor tega sklada pa sme v posebno upravičenih in specifičnih primerih odstopati od normativov, ki so pogojeni v kategorizaciji, do razpona 25%. Občinski ljudski odbor v Kopru je še potrdil zaključni račun za finansiranje šolstva koprške občine za leto 1961 po predlogu UO družbenega sklada za šolstvo.

kulturna kronika

LOJZE PERKO RAZSTAVLJA V LJUBLJANI

V avli hotela Union v Ljubljani razstavlja svoja slikarska dela interpret Notranjske Lojze Perko. Razstava naj bi pokazala pregled slikarjevega dela od leta 1938 dalje na mnogih področjih: kot krajinarja, portretista, figuralka, vmes pa je tudi nekaj tihotitij.

Razstava je vzbudila ponovne razprave okrog prostorov za slikarske razstave, kajti znani Jakopičev paviljon so podrl zaradi ureditve ljubljanskega železniškega vozlišča, stavba Moderne galerije pa služi le za večje razstave.

ZMAGAL JE PONOVNO JOZE PRIVŠEK

Na finalnem tekmovanju za najboljšo jugoslovansko popevko, ki nas bo zastopala na tekmovanju »Evropa 62« v Luxemburgu, so izbrali v dvorani delavskega doma »Djuro Salaj« v Zagrebu med 13 popevkami skladbo Ljubljancina Jožeta Privška »Ne pali svetlo u sumrak«. Besedilo pesmi je napisal Dragutin Britvič, pela pa jo bo Lola Novaković, sam Privšek pa bo dirigent orkestra.

ZAGREBSKA OPERA V BOLOGNI

Operni in baletni ansambel zagrebskega Narodnega gledališča je odpotoval na svoje prvo gostovanje po vojni v Bologno. V občinskem gledališču so uprizorili Smetanovo opero »Prodana nevesta« in dve baletni predstavi »Vrag na vasi« in »Trilogijnik«.

Opera iz Bologne bo najbrž Zagrebu vrnila obisk z ansamblom, v katerem bosta verjetno pela med drugimi tudi Renata Tebaldi in Giuseppe Di Stefano.

NA BLEDU FESTIVAL SLOVENSKIH ZABAVNIH MELODIJ

Maja bo na Bledu festival slovenskih zabavnih melodij. Objavili so že tudi natečaj za ta festival, na katerem bodo avtorji treh najboljših melodij, ki jih bo izbralo občinstvo, prejeli nagrade od 50 do 150 tisoč dinarjev, posebna komisija pa bo še nagradila najboljšo melodijo in najboljši tekst.

ITALIJANSKI KULTURNI KROŽEK V LJUBLJANI

Italijanski državljani, ki živijo v Ljubljani, so že leta 1947 ustanovili svoj kulturni krožek »Paolo Morgan«. V okviru društva deluje tudi zamejski kulturni klub, ki zbira vse italijanske državljane italijanske in slovenske narodnosti. Krožek ima lepo urejene in opremljene prostore, ki nudijo članom možnost zdravega razvedrila, od časa do časa organizirajo zabavne večere, obiske Opere, Drame in drugih kulturnih prireditev v Ljubljani.

NASI FILMI V 11 DRŽAVAH

V preteklem letu so prodali jugoslovanske filme v 71 držav. Skupaj so prodali kakih 100 licenc za igrane in 179 licenc za kratkometražne filme. Za te filme so dobili 757 tisoč dolarjev. Največ zanimanja so pokazali tuji distributerji lani za filma »Deveti krog« in »X-25 poročila«. Največ filmov so prodali v Indonezijo, na Kubo, v Venezuelo, Zahodno Nemčijo, Poljsko in ZSSR. Za kratkometražne filme pa so se zanimale zlasti Zahodna Nemčija, Belgija, Kuba in Francija.

Uvozili pa smo lani 127 dolgometražnih filmov iz 15 dežel in 82 kratkometražnih iz 8 dežel. Največ filmov je bilo iz ZSSR, Italije, Francije in ZDA.

DRUGA KNJIGA FOTOGRAFIJ IZ NOB

V pripravi in izdaji Muzeja NOB v Ljubljani bo izšla v kratkem druga knjiga NOB v fotografijah. Medtem ko je zajela prva knjiga, ki je izšla lani, obdobje od 1942 do jeseni 1942, zajema druga knjiga čas od jeseni 1942 do kapitulacije Italije. Za letošnje napovedujejo tudi tretjo knjigo. Predvidoma bo izšlo kakih 10 knjig, ki bodo prikazale v fotografijah celotno NOB.

RAZSTAVA O PARTIZANSKEM GLEDALIŠČU

Za letošnje pomlad, predvidoma za 27. april, pripravlja Muzej NOB v Ljubljani razstavo o partizanskem gledališču med NOB. Doslej so zbrali že precej gradiva, ki bo nazorno ilustiralo splošno kulturno dejavnost na osvobojenem slovenskem ozemlju v času od 1941 do 1945.

DELAVSKA UNIVERZA ZA IZOLSKO KOMUNO

Načrtno izobraževanje

Dejavnost Delavske univerze v Izoli se letos razlikuje od dela v prejšnjih letih, ker ni več poudarka na poljudnoznanstvenih, političnih in kulturnih predavanjih, temveč na sistematičnem izobraževanju.

Ze takoj v začetku šolskega leta se je začel knjižnovodski tečaj, v katerega se je vpisalo 48 obiskovalcev. Ob zaključku v decembru lani je pokazal tečaj lepe uspehe, za kar gre glavna zasluga predavatelju tovarišu Leopoldu Cegljarju. Ponovno bo knjižnovodski tečaj (tokrat I. in II. stopnje) v februarju in bo trajal do junija. Ze zdaj je toliko prijavljenecv, da se zdi, da ne bo mogoče sprejeti vseh.

Sredi oktobra lani je bila odprta dvoletna administrativna šola za odrasle, v katero se je vpisalo 39 deklet. Pozneje se je tej šoli priključil še oddelek iz Mehantehnik, v katerem se izpo-

polnjujejo v strojepisju. Tako je naraslo število obiskovalcev administrativne šole na 57. Vse kaže, da bo treba odpreti v drugem polletju na šoli že četrti oddelek. Se posebej imajo dekleta, ki obiskujejo administrativno šolo, stenografski tečaj, v katerega je vpisanih 36 obiskovalcev.

Vse premalo zanimanja pa je za jezikovne tečaje — za italijansko in nemščino, kljub temu da sta oba jezika pomembna za to področje zaradi turizma in dvojezičnosti. V oba tečaja je vpisanih le 30 obiskovalcev.

Razen tega je DU organizirala v letošnji sezoni tudi štiri predavanja, in sicer s področja zdravstva in prometne vzgoje. Kljub temu da je v Izoli veliko zanimanja za poljudnoznanstvena predavanja, jih ni bilo mogoče prirediti več zaradi omejenih finančnih možnosti.

V načrtu imajo za letošnje šol-

ske leto več seminarjev za področje družbenega upravljanja. Do zdaj sta že bila dva taka seminarja, in sicer za prosvetne delavce in za šolske odbore ter za upravne odbore prosvetnih ustanov. Ob seminarja sta dosegla svoj namen, čeprav bi bila udeležba lahko večja, saj je bilo iz vse izolske komun le 60 udeležencev. V prihodnjih mesecih bo nekaj seminarjev za družbeno upravljanje v podjetjih in seminar o higijenski zaščiti na delovnem mestu.

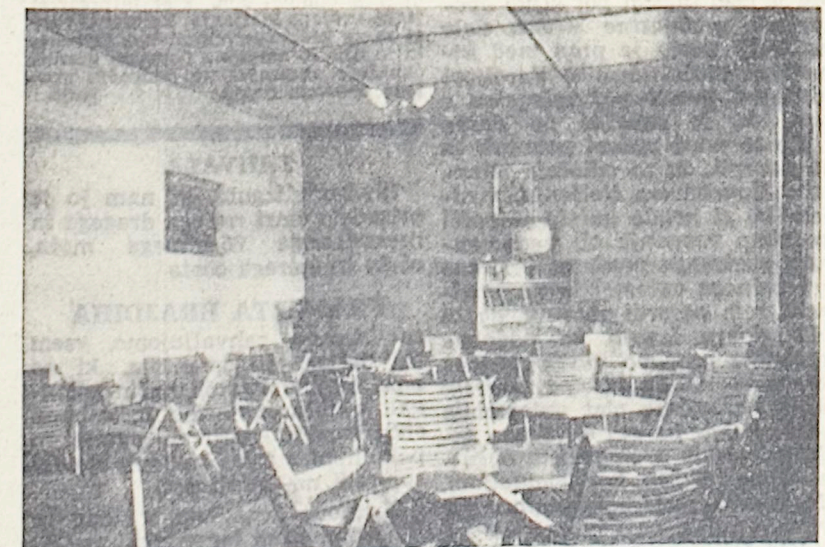
DU sodeluje tudi z večerno politično šolo, kjer se izobražuje precej delavcev in uslužbencev izolske komun.

Čeprav lahko že danes zabeleži Delavska univerza lepo število državljanov, ki se izobražujejo v njenem okviru (okrog 400), je pričakovati, da se bo to število v prihodnjih mesecih še znatno povečalo.

V. P.

novе knjige

IVAN JAN: DRAZGOSE. Čudno je, da smo morali na knjigo o legendarni bitki pri Dražgošah čakati tako dolgo. Bitka je bila natanko pred dvajsetimi leti. V vasi je bil Cankarjev bataljon. Nemci so ga izvovali in ga hoteli pregnati. Ze s prvim zamahom so hoteli partizane pokončati, toda že njihov prvi val si je pred vasjo zlomil tilnik. Napadali so vedno bolj silovito in ... odvažali svoje žrtve na kamionih kot metrska polena. Nekaj časa je tedaj v onemoglem srdcu rohnelo: »Hudinja, bil sem v Franciji in na Poljskem, ampak kaj takega še nisem doživel. Njegovemu komandantu bi morali rezati jermene s hrbita, ampak dati bi mu morali tudi najvišje odlikovanje!« Knjigo je izdal v posvetitve dvajsete obletnice vstaje za vod Borec.

Žornja slika kaže notranjost sežanskega kluba Socialistične zveze. Svoje prostore ima v prvem nadstropju doma TVD Partizan in pomeni za vse mesto veliko pridobitev in obutno poživitev družabnega življenja

Kratke iz športa

RAZLIKA V GOLIH JE ODLOČILA

V Sežani je minulo nedeljo organiziral domači Partizan košarski turnir moštev iz Ilirske Bistrice, Postojne in Sežane. Že v prvi tekmi je prišlo do presenečenja. Sežančani so že v prvem delu prišli v vodstvo in končno premagali Ilirsko Bistrico z 59:51 (36:20).

Rezultat druge tekme je bil: Postojna : Ilirska Bistrica 47:74 (33:31). V začetku boljše Postojnčani so morali kloniti tudi zato, ker je sodnik izključil njihovega srednjega napadalca zaradi petih osebnih napak.

Rezultat zadnje tekme, ki je bila med Postojno in Sežano, je odločil končni vrstni red: Postojna : Sežana 63:57 (39:38) — in ker je odločala razlika v koših, je pokal zimskega turnirja osvojila Ilirska Bistrica.

Lestvica najboljših strelcev je: Škrinjar (Sežana) 55 košev, Pelakijer (Postojna) 50 košev in Grlj (Ilirska Bistrica) 38 košev.

SPODBUDNI NAČRTI INVALIDOV-ŠPORTNIKOV

Invalidska komisija za šport pri okrajni zvezi za telesno vzgojo je pripravila obširen načrt dela za letošnje leto. Do 25. maja bodo v vseh občinskih okrajih občinska prvenstva. Najboljše ekipe in posamezniki se bodo uvrstili na okrajno prvenstvo, ki bo

TUJCI V POSTOJSKI JAMI

(Nadaljevanje s 3. strani)

prometnih zvez Predjame s Postojno. Obiski Predjamskega gradu so v zadnjih treh letih tako rasli:

	Vseh	Tujih	%
Leto obiskov			
1959	14.919	3.219	21,6
1960	19.949	3.239	16,2
1961	24.076	4.433	18,4

Medtem pa je v letu 1961 parkiralo na prostoru pred vhomom v Postojnsko jamo nič manj kot 35.000 motornih vozil. Ker je bil parking, ki bo gotovo do začetka sezone 1962, nameravajo trikratno povečati.

Zavod »Postojnske jame« se ukvarja tudi z načrti za elektrifikacijo Planinske jame. Doslej so v njej uredili poti in dohod do edinstvenega podzemnega sotočja rek ponikalnic Pivke in Raka. Ko pa bo jama, ki leži neposredno ob magistrali Ljubljana—Trst, še razsvetljena in primerno reklamirana, bodo njeni podzemni čari končno v celoti dostopni širši turistični javnosti, tako domači kot tuji. (ma)

Kaj pravijo drugod

DOLENJSKI LIST

SOLSTVO V ZAGATI
Za osnovno šolstvo bomo letos potrebovali 853 milijonov 531 tisoč dinarjev ali za 131 milijonov več kot lani, za gimnazije blizu 47 milijonov ali 8 milijonov 300 tisoč več, za srednje strokovne šole 86 milijonov 454 tisoč ali dobrih 18 milijonov več. Za šole poklicnega izobraževanja bomo letos potrebovali 43 milijonov 712 tisoč dinarjev.

Občinski proračuni odvajajo in družbene sklade za šolstvo vedno več sredstev, navzlic temu pa je sredstev še vedno premalo. Osebnih dohodkov, prosvetnih delavcev so naraščali na osnovi zveznih predpisov, materialni izdatki v šolstvu pa so bili na ta račun iz leta v leto manjši. Za vzdrževanje srednjega in strokovnega šolstva nam bo letos primanjkovalo 140 milijonov dinarjev, finansiranje šol te vrste pa še vedno ni popolnoma rešeno. Pomankanje učil, slaba šolska oprema in premajhni šolski prostori slabo vplivajo na kakovost pouka.

NOVICE

359 NOVIH STANOVANJ
Potrkali smo na vrata Komisije za revizijo idejnih in glavnih projektov pri Okrajnem ljudskem odboru Gorica in se pozanimali, koliko idejnih in glavnih projektov za gradnjo stanovanj so lani odobrili.

Družbenemu sektorju so odobrili projekte za gradnjo 29 stanovanjskih hiš z 224 stanovanji, katerih skupna predračunska vrednost znaša milijardo 500 milijonov ali povprečno po 4 milijone 700 tisoč za stanovanje.

Precejeje je bilo lani tudi zanimanje za gradnjo zasebnih stanovanjskih hiš. Komisija je obravnavala in odobrila 120 projektov za 135 stanovanj. Njihova skupna vrednost znaša 402 milijona, eno stanovanje pa povprečno 3 milijone.

tednik

ZDRUŽITEV OBRATNIH PODJETIJ
Na Vrnskem se združijo v novo podjetje Obrtni center: Mizarstvo, Kleparstvo, Unjarsko ter Kovinsko podjetje KOVO. Zalski obrtni center pa bo združil Elektroinstalaterstvo, Ključavničarstvo in Kleparstvo, Pleskarstvo, Mizarstvo in Dimnikarstvo iz Zaleca ter Kleparstvo iz Gotovelj. Četlarsko ter Kleparstvo iz Petrovč. Pričakujemo, da bodo združena sredstva v skladih novega podjetja mnogo solidnejša osnova za načrtno investicijsko vlaganje in najemanje potrebnih kreditov. Prednosti združenega podjetja se bodo pokazale tudi glede znižanja rešitve in večje ekonomije proizvodnje. To je zlasti pomembno, ker bo pavaliziranje obrtnih podjetij verjetno odpadlo.

POSTOJSKI STRELCI ZBORUJEJO

V zadnji številki našega lista smo poročali o plodnem občnem zboru članov SD Center Postojna. Letne zbornice pa so imele v zadnjem času tudi druge družine. Zborna SD Borac se je udeležila nad 100 članov (100 %), ki so največ govorili o ukrepih za nadaljnjo aktivizacijo družine ter o skrbi za kvaliteto rast strelstva.

Letne občne zbornice so imele tudi strelske družine Planina, Pivka, Gozdar, Srednješolec, Gozdarski center in Hruševje. Razprave so bile povsod osredotočene k prizadevanjem za množičnost strelskega športa ter k pripravam na bližnja strelska tekmovanja. Vse strelske družine v postojnski občini bodo namreč v kratkem pričele z novim tekmovanjem z zračno puško v občinski ligi, zmagovalci pa jih bo potlej zastopal na republiškem prvenstvu, kjer bodo streljali z malokalibrskim orožjem.

Na Postojnskem so trenutno tekmovanja posameznikov za Zlato puščico. O rezultatih tekmovanja v SD Center smo že pisali, tokrat pa poročajo iz Planine pri Raketu, da so se za občinsko prvenstvo posameznikov za Zlato puščico plasirali kar štirje strelci. Občinsko prvenstvo bo v mesecu februarju.

USPEH KOPRČANA MACAROLA V JUDU

Na veliki judo prireditvi v Mariboru za Baumgartnerjev pas je prepričljivo zmagal Koprčan Aleš Macarola. V drugem kolu je izločil enega izmed favoritov Stareta.

Mala kronika iz naših komun

ROJSTVA OD 21.—28. JANUARJA

V koprski poročnišnici so rodile: Lilijana Hrvatin iz Trstja — dečka; Emilija Bertok iz Pobegevo — deklko; Florijana Martinčič iz Pirana — deklko; Danica Markuš iz Koprja — deklko; Ana Benčič iz Saleza — dečka; Miranda Jerman iz Bertokov — deklko; Vida Krnac iz Sečovelj — deklko; Terezija Fajdiga iz Koprja — deklko; Ondina Bažec iz Sečovelj — deklko; Bruna Primožič iz Izole — dečka; Gemma Buljevič iz Pirana — dečka; Jožeta Vrhovnik iz Sečovelj — deklko; Cveta Sukljan iz Tribana — dečka; Dragica Brčić iz Koprja — dečka; Angela Dimaič iz Padene — deklko; Marija Zeleznik iz Izole — deklko; Marija Kavrečič iz Pridvora — deklko; Eida Stimole iz Pirana — deklko; Zvezda Kastelj iz Grinčevca — dečka; Albina Zerbo iz Tinjana — dečka; Zorka Cerovac iz Fontane — deklko; Ida Zubin iz Završja — deklko; Karmela Olenik iz Izole — dečka; Marija Bulovič iz Salare — dečka.

V ILIRSKI BISTRICI se je rodil Viljem Požar — Zabiče.

kje so ladje

BELA KRAJINA je 28. januarja priplula v Houston v ZDA, kjer raztovarja.

BIHAC je od 23. januarja v Piranu, od koder odpluje 3. februarja v Ploče.

BLED je 1. februarja odplula iz Koprja s tovornom za New York.

BOHINJ je na poti iz Splita v Benetke in na Reko na redni progi iz New Yorka.

BOVEČ je 24. januarja priplula v New York, kjer raztovarja.

DUBROVNIK je 26. januarja odplula iz Emdena v Italijo.

GORANKA je v Nagoyi na Japonskem in odpluje 10. februarja v ZDA.

GORENJSKA je 29. januarja priplula v Latakijo, nato pa nadaljuje v Ravenno.

KOROTAN je 30. januarja priplula v Marseille, nato pa bo nadaljevala vožnjo v Genovo, Trst in na Reko.

LJUBLJANA je 27. januarja odplula iz Tuapseja v Jugoslavijo.

MARTIN KRPAJ je na poti iz Latakije v Ravenno.

PIRAN je od 25. januarja v Baton Rouge.

POHORJE je 26. januarja priplula iz Benetk v Tuapse, kjer raztovarja.

ROG je 23. januarja priplula v Piran.

TRBOVLJE je 27. januarja priplula v Karachi, od koder nadaljuje pot na Japonsko.

ZELENGORA je 30. januarja odplula iz Fushikija na Japonskem v Avstralijo.

krvodajalci

22., 23. in 25. so se prijavili kot darovalci krvi v transfuzijski postaji v Izoli.

BRIVNICA ČESALNICA IZOLA: Ondina Cok, Tončka Lesjak, Oktavija Maršič.

DELMARIS: Jožica Cerne, Italija Degraši, Danica Kakovič, Marija Mezgec, Gizela Pavšič, Celestina Pucer, Valentina Roča, Dora Rusjan.

JADRANKA IZOLA: Irma Členšek, Nena Gregorič, Viktor Topolšek, Nerino Tripar, Maks Flander.

MALA OPREMA: Milan Butinar; MEHANOTEHNIKA: Silvio Antonac, Franc Bečaj, Franc Breclj, Karlo Cerkenik, Avgust Dodič, Marija Dodič, Ana Hrvatin, Slava Jakac, Lilijana Maršič, Milka Masten, Albina Nežič, Boris Novak, Marija Ogriček, Draga Poženel, Slavka Prelec, Libero Sukljan, Stjepa Turk.

POSTAJA ZA TRANSFUZIJU KRV IZOLA: dr. Božena Zen-Boh; PRISTANIŠČE KOPER: Ivan Božič; TOMOS: Franc Kranjc, Teodor Ovirik, Egidij Starc.

Se preden sem se spravil na delo, so mi že postavili krake na grlo: Vane, ta teden boji krake! V stiski smo za prostor — in tako dalje... Seveda sem takšna navodila dolžan upoštevati in se zato nikar ne jezite, če se danes zmenimo samo za tekoče zadeve.

Prejel sem pismo, ki vam ga bom v celoti citiral, da ne bo kakšnega nesporazuma, ker sem to nekako dolžan napraviti, kot boste videli:

»Dovolite, da na podlagi informacije o pripetljavi z gostinčarjem v Hrastovljah, objavljene v rubriki »Barba Vane pravi...« v 4. številki »Slovenskega Jadrana«, stran 6, odgovorim naslednje:

1. Ni res, da je »gospodar hotel prevečkrat pogledati kozarcu na dno«. Sem sodi tudi »opozorilo, naj si v hrastovljski gostilni preskrbi pomoč pri delu, kadar bo gospodar vse svoje sile posvetil lastni konsumaciji vstopinjskega grozdja«.

ELEKTRO KOPER, Koper obvešča in opozarja

vsa gradbena podjetja, uprave komunalnih podjetij, komunalne servise ter Rižanski vodovod, da pred pričetkom zemeljskih del na območju, ki ga oskrbuje z električno energijo podjetje Elektro-Koper, obvestijo tehniški oddelek podjetja, da se preprečijo morebitne poškodbe na kablilih visoke in nizke napetosti.

Prav tako opozarjamo Gozdno upravo in ostale posestnike gozdov, da pred podiranjem dreves, ki so v bližini električnih vodov visoke in nizke napetosti, obvestijo tehniški oddelek podjetja.

Vse stroške za odpravo morebitne škode na omrežju, za katero je bilo ugotovljeno, da je nastala zaradi neupoštevanja tega opozorila, bo podjetje zaračunalo povzročitelju oz. izvajalcu del.

Vse komitente obveščamo, da so se gospodarske organizacije:

1. Trgovsko izvozno-uvozno podjetje »VINO-KOPER«,
2. Obrtna delavnica »EX-CORRADO« Koper in
3. Obrtna delavnica »SODAVICA«, Koper

s 1. januarjem 1962 pripojile k podjetju

FRUCTUS Koper

TRGOVSKO PODJETJE ZA IZVOZ IN UVOZ

Telefoni:

Hišna centrala	74
Komerciala	267
Obrat »VINO«	
hišna centrala	18
komerciala	126
Obrat žganih pijač	260
Obrat »SODAVICA«	285

Predstavništva:

Ljubljana	21-823
Celje	30-57
Maribor	33-08
Zagreb	37-605 in 39-234
Beograd	46-208
Subotica	22-69
Split	22-08
Gračanica	25

barba Vane pravi.

2. Ni res, »da je dala 35 dkg težka klobasa 960 dinarjev«.

3. Ni res, »da bi bil prizadeti gost plačal to petinštirideset-dinarsko kokto s petstotakom«.

Da odgovorim na osnovi objavljenih informacij, obenem pa v skladu z značajem rubrike »Barba Vane pravi...«, sem uporabil citirane izveščke.

Ker objavljene trditve niso v skladu z mojo častjo in mojim imenom, prosim, da na podlagi 34. člena Zakona o tisku in o drugih oblikah informacij — U. I. FLRJ, št. 45/60 — objavite moj odgovor.

S spoštovanjem!
Pohlen Roman, Hrastovlje št. 20, p. Črni kal.

Še ena zadeva mi ne da spati. Skorajda je preveč resna, da bi

jo lahko obravnaval s šaljive plat. Kar pogledjte!

Ze dvakrat je klicala koprška ambulanta nujno reševalno postajo v Izoli, ker je bilo treba ranjenca v smrtni nevarnosti takoj prepeljati v bolnišnico. Seveda je reševalni avtomobil hitel, kar je le mogel ob upoštevanju prometno-varnostnih predpisov. Pri tem je moral večkrat uporabiti tudi posebno sireno, kakršno imajo ti avtomobili, da v primeru nujnosti izsilijo prednost. Na presenečenje spremljevalke pa je moral voznik Marjan Gregorič večkrat kljub opozorilom s prednostno sireno večkrat čakati zlasti na križiščih in ovinkih. Višek pa je bil, ko sta pripeljala v Koper in je s parkirnega prostora v potniškim pristanišču zavil na cestišče osebni avtomobil KP.

Hude posledice neprevidnosti

V soboto dopoldne smo v Koprju spet zabeležili neprevidnost ene izmed gospodinj, ki uporabljajo bencin za čiščenje perila ali stanovanja v trenutku, ko jim gori ogenj v štedil-

prometna kronika

Zaradi neprevidnosti, ko je prehitel drugo vozilo, je zavozil v jarek motorist Alojz Koblar iz Škofij. K sreči je dobil le lažje telesne poškodbe. Hušja nesreča se je zgodila v torek, 23. januarja, ko sta v Valmarinu pri Škofijah trčila mopedist Franc Urbančič iz Fajtov in motorist Ivan Zadel iz Koprja. Istega dne je v Rakitniku pri Postojni podrl z motorjem Jože Fidel kolesariko Antonijo Durjavo, ki je neprevidno privozila s stranske poti na glavno cesto. Motorist je bil hujše poškodovan, medtem ko je kolesarka dobila le lažje poškodbe.

In zopet smrtna nesreča. V petek zjutraj je vozil Ivan Gerželj, delavec iz Gorenje vasi pri Postojni, s kolesom skozi Belško Nasprotni mu je pripeljal nek poltovornik avtomobil, na katerem so bile neoprane deske. Deske so se med vožnjo močno nagile na levo stran in zadele Gerželja v prsi. Gerželj je padel in je bil na mestu mrtev.

Minuli petek je bila tudi v Sečoveljah prometna nesreča. Poltovornik avtomobil, last Mesoprometa iz Izole, je upravljal voznik brez voznškega dovoljenja tako nerodno, da je pri obračanju podrl 7-letnega Viljema Petronia. Otok je bil laže poškodovan. V soboto, 27. januarja, je zaradi vjenosti trčil z mopedom Karel Pelcar iz Škofij v osebni avtomobil, ki je stal ob cesti in pravilno parkiran na desni strani. Mopedist je dobil lažje poškodbe, vendar je bil odpeljan v bolnišnico.

Nedeljo popoldne je pri Semedeli prišlo do hujše prometne nesreče. Dragica Dekleva iz Ljubljane je z osebnim avtomobilom podrla Danico Olenik iz Izole, ki je nenaadoma prišla s stranske ceste na glavno. Olenikova je bila hudo poškodovana in odpeljana v izolsko bolnišnico.

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE

Vodovodno: 1. Zagreb, 7. Brandt, 13. aviatik, 15. Rainier, 16. Pag, 17. Alhier, 19. Eian, 22. tisk, 23. or, 24. Nl, 25. Danajec, 27. bron, 29. tron, 30. Mariani, 33. ed, 35. PD, 36. Kerr, 38. dres, 39. Peru, 41. garaža, 43. Ant, 44. Ilinden, 46. Vukovar, 48. Romain, 49. navada.

V SEŽANI: Terezija Majcen, rojena Kariz, stara 81 let, iz Marjci.

Navpično: 45. D(uncan) I(sadora).

niku ali pečici. Gospodinja V. J., stanujoča v Mladinski ulici 8, je v kopalnici poleg peči prala z bencinom perilo. Bencinski hlapi so napojili majhno kopalnico, zaradi česar je prišlo do eksplozije, ki je porušila predelno steno med kopalnico in predsobo, izrgala vrata in pokvarila električno napeljavo. K sreči V. J. ni bila resno telesno poškodovana, užila pa je precej strahu, saj se je v trenutku znašla pod ruševinami.

TEHNIČNI PREGLEDI MOTORNIH VOZIL IN PODALJŠANJE PROMETNIH DOVOLJENJ V IZOLI

S 1. februarjem se je začela pri Občinskem ljudskem odboru Izola — odseku za notranje zadeve, letna registracija motornih in priklopnih vozil ter izdaja podaljšanj prometnih dovoljenj.

Zato morajo vsi lastniki motornih vozil svoja vozila prijaviti ObLO Izola in na upravi za dohodek občine Izola plačati letno cestno takso. Tehnični pregled vozil opravlja podjetje Autocommerce v Koprju, podaljšanje prometnih dovoljenj pa odsek za notranje zadeve pri ObLO Izola po naslednjem vrstnem redu:

1. za gospodarske organizacije in ustanove od 1. do 6. februarja 1962 od 8. do 13. ure;
2. za privatne lastnike osebnih in tovrstnih vozil od 7. do 10. februarja 1962 od 8. do 13. ure;
3. za privatne lastnike motornih koles od 13. do 16. februarja 1962 od 8. do 13. ure;
4. za zamudnike iz 1., 2. in 3. točke pa od 20. do 23. februarja 1962 od 8. do 13. ure.

Tisti, ki ne bodo plačali letnega sklada za promet do vključno 28. februarja 1962, morajo deponirati registrske tablice do 10. marca 1962 pri odseku za notranje zadeve pri ObLO Izola.

Z pisarne odseka za notranje zadeve ObLO Izola

MALI OGLASI

ISČEMO SNAŽILKO za manjše pisarniške prostore v Koprju (skupaj okrog 65 kvadratnih metrov površine). Nastop takoj. Osebnih prejemkov po dogovoru. Pisemne ponudbe na upravo lista pod »Takoj«.

DOBRO ADMINISTRATIVNO MOČ iščemo. Pogoj: dobro znanje strojeписа, po možnosti stenodaktilografije, in dobro ovladanje slovenščine. Znanje tujih jezikov ni potrebno. Osebnih prejemkov po dogovoru. Stanovanja ni. Ponudbe s kratkim življenjepisom, navedbo šolske izobrazbe in dosedanje prakse pošljite na upravo lista pod »35«.

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v dobrem stanju v Izoli zamenjam za malo večjo po možnosti za malo obrt v Izoli, Koprju ali Novi Gorici. — Naslov v upravi »Slov. Jadrana«.

PREKLIC

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKLICUJEM vse, kar sem izrekel Albinu Čuku iz Dutovelj 103 o postavljanju zank za zajce in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Albin Kobal, Dutovlje 78.

PREKL

„V HIŠI HOČEM IMETI MIR...“

Sestanek organizacije v kolektivu bolnišnice. Prisostvujem. Da se predstavim: sem VEST DRUŽBE.

Stisnjena k topli peči uživam ob misli, da nihče od navzočih ne ve za mojo prisotnost. Svojega prihoda jim nisem najavila. Nalagaš ne. Da bodo o problemu, ki je na dnevnem redu, odkrito govorili. Izvedeti moram resnico. Takšno kot je.

Skozi rahlo meglo cigaretnega dima opazujem obraze zbranih. Nič dobrega ne obetajo. Togo, naveličano strmiijo predse. Ravno dušnost samo hlinijo, niti za hip ne podvomim. Bledica na obrazih in nervozno premikanje rok dovolj zgovorno povedo, da se pod navideznim mirom skriva vse kaj drugega.

Tu in tam kdo ošine Ano, izobčenko. Nerodno se preseda na stolici in s kratkim svinčnikom počasi niza na bel list besedo za besedo. Ob oknu Milan, predstavnik občinskih forumov, hlastno vleče Moravo.

Ozračje je kot naelektrjeno. Kljub toploti, ki greje sem od peči, me stresa mrz. To bo zaradi hlada, ki veje od ljudi, pomislim. Da bi vsaj že začeli...

Kakor da je plavalasi sekretar uganil moje misli, spregovori:

»Tovariši! Otvarjam sestanek naše organizacije, ki je bil sklican na pobudo občinskih forumov. Med nami pozdravljam njihovega predstavnika in mu takoj dajem besedo. Naj še povem, da smo povabili tudi tovarišico Ano, ki je pri celi stvari neposredno prizadeta.«

Milan tehtajoče preleti obraze navzočih. Z utišanim glasom začne:

»Pred dnevi smo že imeli krajši razgovor z nekaterimi tovariši iz vašega kolektiva. Povedali smo jim, da ne soglašamo z odpustom Ane. Njen primer vsi dobro poznate. Pred dvema meseci ji je vodstvo kolektiva odpovedalo delovno razmerje. Zato, ker zanjo baje ni več delovnega mesta. Ana takšno utemeljitev spodbija. Spodbija tudi očitka, ki sta padla na seji upravnega odbora, ko so obravnavali njeno pritožbo, da ima namreč slab odnos do dela in podpihuje člane kolektiva k nezadovoljstvu. Prepričana je, da ste jo odpustili zaradi njene kritike na sindikalnih konferencah. In moram reči, da mnoge stvari govorijo v prid takšni trditvi. Zato smo se zavzeli zanjo. Ljudi pač ne moremo odpustiti z dela zato, ker so si upali kritizirati napake.«

»Ne bom se spuščal v njeno prizadevnost na delu, sekretar s težavo trga iz sebe. O tem naj drugi povedo. Dejstvo pa je, da je pripravljala pravilnik. Hujskanj ne bomo trpeli. Disciplin v kolektivu mora biti. Kam bi sicer prišli, če bi vsak delal, kar bi se mu zahotelo?«

V pravi čas se ugriznem za jezik. Strašno me mika, da bi sekretarja vprašala, kateri člani kolektiva so po njegovem disciplinirani. Tisti, ki vedno molčijo? Pa čeprav se okoli njih dogajajo nepravilnosti, ki naravnost bodejo v oči?

Zmoti me prihod direktorja. Ko si slači plašč, se v eni sapi opravičuje:

»Oprostite zamudi. To je danes že tretji sestanek. Zvečer me čaka še eden. Pa še ponoči sem delal. Ne smete zameriti, če bom zaradi neprespanosti v nervozni kar preveč rekel.« Sede na stol k mizi, pripravljen, da takoj poseže v razpravo.

»Sicer nisem član vaše organizacije, a bi o Anini zadevi le rad nekaj povedal. Upam, da občinski forumi, ki Ano zagovarjajo, ne želijo škodovati našemu kolektivu...«

»Tovariš direktor! ga Milan oprezno prekine. »Morda bi bilo bolje, če bi vi povedali svoje mnenje kasneje. Da se izognemo vsakršnemu vplivu na ostale. Saj razumete!«

»Prav, prav. Meni je vseeno.« Direktorja oblije rahla rdečica. »Kar pa se tiče pomislekov o našem vmešavanju, nadaljuje Milan... hm... res ne vem, v čem naj bi ta intervencija škodovala kolektivu. Tu smo zato, da slišimo obe plati zvona. Da poiščemo najboljšo rešitev.«

»Saj nisem mislil tako hudo,« se opravičuje direktor.

To si mu moral povedati Milan, sem zadovoljna. Že v začetku je treba natočiti čistega vina. Vroče pa bo, vroče...

»Nisem se nameraval oglasiti. Ker pa so padle precej hude obtožbe na naš račun, bi nekaj rekel zraven.« Sedi za pisalno mizo in riše figure na popisano polo. Ostro motrim njegov obraz. Da mi ne bi ušla nobena beseda, noben gib. Kajti voba: vsa ta komedija je zaradi tebe, tovariš pomočnik direktorja. Predvsem zaradi tebe. Če bi popustil ti, bi se

drug za drugim umaknili tudi ostali. Z direktorjem vred. Spretne se kriješ za njimi in jih pošiljaš v ogenj. Pravda ne teče med kolektivom in Ano, ampak med teboj in Ano.

»Mislim, da je vaš forum diskreditiral organizacijo v našem kolektivu,« govori pomočnik. »Ko se je Ana zatekla k vam, bi ji morali reči: najprej si sami operite perilo. Če to ne boste zmogli, smo mi tu...«

Očitek moža s kratkimi brčicami nedvoumno leti na Milana. Kajpak, že tretjič sedi med njimi. Doslej se mu ni posrečilo, da bi jih prepričal, naj umaknejo od povelj. Vidim ga, kako težko požre pomočnikove besede. Ne reagira. Noči: še bolj buriliti ozračje.

»Morda bi poklicali strokovnega vodjo iz oddelka A, v katerem dela Ana največ časa,« obrne Milan pogovor drugam. »Rad bi slišal njeno mnenje.«

Čez nekaj sekund sedi Rozka med njimi. Z obraza ji berem, da jo razganja nemir. A ni samo nemir v njenih očeh, ki vzbudi mojo pozornost. Takšen izraz imajo ljudje, ki se ne obračajo po vetru. Ljudje, ki jim je tuje vsako kompromisarstvo. Uporno stisnjene ustnice me v hipu prepričajo: ta bo povedala resnico.

»Tovarišica Rozka! Ana v vašem oddelku dela dobrega pol leta. Povejte nam iskreno; ste z njo zadovoljni? Kot delavko namreč.«

»Popolnoma,« Rozka brez pomišljanja odgovarja Milanu. »V oddelku je prišla kot ne kvalificirana delavka. Mnogo si je prizadevala. Prav zato smo ji rade pomagale. Lahko rečem, da se je v tem kratkem času marsikaj naučila.«

»In kakšen je njen odnos do sodelavk?«

»Odlična tovarišica je. Kaj drugega ne morem reči. Ima pa to lastnost, da ničesar ne zamoli. Človeku pove naravnost, kar misli o njem. Takšen je njen značaj. Morda to komu ni všeč.«

Nekateri člani trmasto upirajo pogled v tla. Poznam jih. Tudi oni so prizadeti. Anina kritika je zadela tudi nje. Njihove interese. Tega ji niso oprostili. Zdaj je prišel čas, da ji lahko vrnejo. So odločno na strani uprave. Vsi trobijo v isti rog: gobezdači in še slabi delavci povrhu ne sodijo v kolektiv.

»Vas je kdo sploh vprašal za oceno, preden so Ano odpustili?« zastavi Milan novo vprašanje Rozki.

»Ne...«

»Kako ne...?« vskoči direktor. »Jaz sem govoril z vami.«

»No in?« dreza Milan dalje.

»Takrat je govorila drugače.«

Rozki od jeze še bolj poblebdi obraz. »Vprašali ste me, ko je Ana že imela v rokah odpoved. Povedala pa sem vam isto kot tukaj.«

Milan vprašujoče strmi v direktorja in čaka odgovor. Ta v zadregi umakne pogled: »Ne spominjam se dobro, kaj mi je govorila. Vem pa, da se je strinjala z našo oceno.«

»Nečesa res ne razumem,« maje z glavo Milan. »Kako je uprava bolj verjela vodji oddelka B, kjer je Ana vendar delala samo mesec dni.«

»Pri nas se je slabo obnesla. To lahko potrdijo vse v oddelku. Precej obilna ženska z nračniki, strokovni vodja oddelka B, iz kota krčevito brani svojo oceno, da je Ana kot delavka zanič.«

V precepu si, Milan, kaj? Ne veš, komu bi verjel. Kdo naj razreši ta gordijski vozeli? Ne bo lahko...

Rozka še bolj trdo stiska ustnice. Malo manjka, da iz nje ne izbruhne. Vse, kar se že dolgo nabira. Zlasti po tistem dogodku...

Nekaj dni pred sestankom sta jo poklicala na razgovor. Direktor in njegov pomočnik. Kaj misli o Ani, sta jo vprašala. Pozno sta se spomnila name, jima je naravnost povedala. Zdaj, ko je že vse odločeno.

»Bolje bo za vas, če o Ani poveste resnico,« je pritiskal nanjo direktor.

»Toda kakšno resnico vendar?! Da je slaba delavka? To ni resnica. Iz mojih ust tega ne boste slišali.«

»Tako bo, kot je odločil upravni odbor,« se je vmešal pomočnik. Vidva sta odločila, jo je razganjal. Ni se mogla premagati.

»Nikar ne mislite, da se bo Ana zlahka uklonila. Pripravljena je iti do konca. Pa čeprav na Maršalat.«

»Kaj če nam Maršalat,« so se pomočniku ironično skrivile ustnice. »Tu sva midva in naš upravni odbor.«

Da, tako sta dejala. Ona pa je molče zastupila pisarno. Za tre-

nutek jo je obšlo malodušje. Res ne bo mogoče iz tega začaranega kroga? Se je res vse zarotilo proti Ani? Ne, pravica mora zmagati. Tako misli tudi v tem trenutku. Ne bodo dočakali tega, da bi govorila tako, kot oni hočejo. Ne bodo je zlomili. Pa čeprav bo ob službo. Nekje se bo našel pošten kos kruha tudi zanjo.

Vesela sem Rozke.

»Zašli smo v slepo ulico. Upravni odbor je vendar Ano odpustil zato, ker zanjo v kolektivu ni delovnega mesta.« Mož z brčicami sploh ne dvigne glave iznad mize. Govori v črnilnik.

»Na vseh setankih, kolikor smo jih doslej imeli o tej zadevi, ste Ani očitili, da slabo dela. Še več. Za intriganta ste jo proglasili. Tega si jaz nisem izmislil. Od vas sem slišal. Sicer pa je to zapisano tudi v zapisniku seje upravnega odbora. Delovno mesto pa je upravni odbor ukinil mesec dni in pol po Aninem odpustu.« Milan si od nervoze briše ozenjeno čelo.

»V hiši hočem imeti mir,« direktor ne strpi več. »Drugo me ne briga. Takšni ljudje delujejo kot infekcija, razumete. Cel kolektiv ti lahko zastrupijo. Jaz sem storil napako, ko sem jo sprejel v službo. Zdaj bom to popravil. Pod nobenim pogojem ne odstopam od prvotne odločitve.«

Hudiča! vzklidem v sebi. Kaj še se gremo delodajalce in mezdne delavce? Lepa reč! Po petnajstih letih in več si takšnih stvari ne bi smeli več privoščiti. Ze dolgo sodijo samo še v šaro preteklosti. Ampak ujeti pa so starega, ujeli. Prepričali so ga, da je vsa ta polomija njegovo maslo. Čemu je Ano sploh vzel v službo, ko pa nima nobene kvalifikacije. Odpoved je izposloval pomočnik direktorja, direktor pa naj se zanjo zagovarja. Mož z brčicami si zdajle gotovo mane roke od zadovoljstva. Uspelo mu je poslati drugega po kostanj v žerjavico.

»Ljudem moramo omogočiti kritiko,« slišim Milana. »Demokracija mora biti toliko široka, da se smejo državljanji tudi zmotiti.«

»To že,« vneto kima direktor. »Toda višji forumi so poklicani, da take zmote razčistijo.«

Glej ga, birokrata, mi skoraj uide smeh. Verjame v »nezmotljivost!« Vse kaže, da je prespal poslednjih petnajst let.

»Lahko tudi jaz nekaj povem? Navsezadnje je beseda o meni,« Anine podplute oči pričajo o neprespanih nočeh.

Njene besede težko udarjajo v tišino. Poznam njeno zgodbo. Zgodba človeka, ki mu je življenje trdo odmerjalo kruh. Mladost? Lahko bi rekla, da je ni imela. Njena mladost je bila povezana z najtršimi leti revolucije. Stiri najstletno so dvakrat vrgli z dela, ker je sodelovala v stavki. Še vedno je bila otrok, ko so prek njene domovine zapeljali tuji tanki. Vključila se je v osvobodilno gibanje. Proletarka — komisarka čete. Zanjso to to bila najtežja, a tudi najlepša leta.

Po vojni? Zatisnjem pas in delo. Ni se pritoževala. Zavestno se je vključila v boj, ki se ni končal petinštiridesetega. Vztrajala je dalje.

Ko se je poleg nemir prvih povojnih let, si je zgradila lastno gnezdece. Družina in z njo druge skrbi. Neopazno se je izključila iz toka življenja, ki je vrel mimo nje. Dva majhna otroka. Morala je misliti tudi nanje. Da bi vsaj onadva imela svojo mladost. Minilo je deset let. Otroka sta zrastle. Zdaj je spet lahko mislila nase. Na leta starosti, ki so se ji neusmiljeno bližala. Kot bivši borki sta ji manjkali še dve leti službe do pokojnine. Poiskala je zaposlitev. Tako se je znašla v bolnišnici. Bila je zadovoljna s svojim delom. Vse do tistega dne...

Da, vse do tistega dne, ko se je zavedela, da ni več vse po starim. Nekaj se je bilo spremenilo. Po tistih konferencah, ko je povedala svoje mnenje o slabostih pravilnika. Nekateri člani uprave so menjali svoj odnos do nje. Tu in tam je ujela pikro pripombo, ostro besedo, pogled, poln čudnega sumničanja, ki si ga ni znala razložiti. Poslej ji delo v kolektivu ni bilo več v veselje. Postalo ji je breme, ki ga moraš nositi, da se preživiš.

Potem je prišla odpoved. Kot strela z jasnega. Ne, v tisto, kar je napisano na odločbah, od prvega trenutka ni verjela. Če bi bila na konferencah tiho, te odločbe ne bi bile napisane. Toda — je mar mogla molčati? Ni bil kriv

samo značaj, da je spregovorila. Čut za pravičnost, za resnico, je tičal globoko v njej. Zakovala so ga vanjo leta trdih preizkušenj. Naj bi izdala tisto najboljšo, kar je od preteklosti ostalo v njej? Pripravljenost, da ob vsakem času in kjerkoli kritično prerešeta sebe in svojo okolico? To so v letih vojne vihre visoko cenili. Se je mar cena teh vrednot danes spremenila? Ne, to ni mogoče.

Morda je bila na konferencah res preostra. Povedala je pač tisto, kar je mislila. Toda kolektivu ni hotela in ni škodovala. Kako bi mogla po vsem tistem, kar ima za seboj? To so zlohotna naltcevanja.

Na zadnji konferenci pa ji je direktor pred vsemi očital, da zavija na čudna pota. Podobne besede je kasneje še slišala. Mnogi jo gledajo kot garjavo ovco. Sprjaznili bi se z mislijo, da je brez službe. Se bo že prebila. Tega, da so jo označili kot politično škodljivo, pa ne more preboleti.

»Pomirite se, Ana! Ne smete se toliko razburjati.« Mehkoba v direktorjevem glasu mi vlije upanje. Ga je res prepričala?

»Zadnje čase imam sploh občutek, da z vami nekaj ni v redu. Ko sem vam sporočil odpoved, ste mi grozili s škandalom v vseh mogočih časopisih. Je to normalno?« Kot bi me s kolom po glavi. Le kako sem bila naivna. Celó za nenormalno jo hoče proglasiti tovariš direktor. Take pa še ne. K sreči Ana ni razumela njegovega namigovanja. Vsaj to ji je bilo prihranjeno.

»Meni očitata intrige,« Ana uporno obtožuje dalje. »Jaz smatram za intrigo to, kar ste vsi govorili proti meni.«

»Cenč ne bomo poslušali. Za to nimamo časa.« Trije se dvignejo. Sami prizadeti. Boris, Zora in Zofka. Ne, ti ji ne bodo oprostili. Sekretar jih miri. Usedejo se nazaj.

»Ne prenesem ljudi, ki se trka-jo po prsih, ker so bili borci. Vsi mi tu smo bili borci. Vprašanje je, kdo je pretrpel več.« Prizadeti vneto kimajo Zofki in hlastno mahajo z rokami.

Kako bi se ljudje razumeli, če ne bi vedno sodili drugih po sebi, razmišljaj. Je Ana zato še danes ne kvalificirana delavka, ker se je tolkla kot borka po prsih? Zato urejuje službeno dobo šele po šestnajstih letih? Ste jo kdaj vprašali, čemu ni iskala spomenice, do katere ima vso pravico?

»Škoda, da si bila borka, Ana. Lahko bi vedela, da je treba socializem danes še graditi.« Ana obnemi. Ustnice ji zatrepetajo, v očeh pa se ji nabira vlaga.

Da si se vsaj pravočasno ugriznil v jezik, Boris. Tega ji nisi smel reči. Pa naj je v tvojih očeh stokrat kriva. Kdo ti daje pravico žaliti tisto, kar je v njej sveto? Človek, mar ni deset in desetkrat postavljala svoje življenje na kocko za tole našo stvarnost? Ti, Boris, imaš od socializma, na katerega se sklicuješ, že marsikaj. Morda celo več, kot ti pripada. Ana ti je to povedala. Kajpak vem, da si jo zato vzel na piko. Njej ste odrekli celo osnovno pravico. Pravico do dela. Ana v tej pravdi, ki teče že dva meseca, nima izgubiti ničesar. Tega ne bi mogla trditi za tebe, Boris in ostale, ki se s takšno vztrajnostjo zaganjate vanjo. Vztrajnostjo, da... Nihče izmed vas ne bo spal mirno, če ostane Ana v kolektivu. Kdo ve, kaj lahko prinese jutrišnji dan. Takšnih An lahko nastane petdeset, sto. Kot ose vas bo-

do oblegale. Do onemoglosti. Do poraza. Ljudje marsikaj sušljajo. O nagradah, katerih je bil doslej deležen le ozek krog. O tem, kako so nekaterim izbrancem po novem pravilniku čudovito skočili osebni dohodki. Recimo... za trideset tisočakov?

V tem grmu tiči zajec. Vse mi je jasno. Tako jasno, da lahko napovem, kakšen bo zaključek tega morečega razgovora. Prizadeti so v večini. Doslej je bilo slišati samo nje. Kaj pomaga, če se v očeh drugih zrcali dvom? Zmanjkalo jim je poguma, da bi za Ano zastavili dobro besedo. Jutri bi morda nastopile neprijetnosti tudi zanje... Eh, ko ne bi bilo strahu! Tega zvestega spremljevalca človeka.

Razočaranje počasi polni mojo notranjost. Štiri ure sedenja. Štiri izgubljene ure.

»Morda bi upravni odbor le našel rešitev. Z malo dobre volje bi se dalo najti delovno mesto...«

Kot sončni žarek v temo se mi zazdi predlog mladega dekleta, ki je vse doslej trdovratno molčala. Vidim, kako obrzi neprizadeti oživijo. Saj res. Poskušajmo najti rešitev.

Pomočnik postrani pogleda dekletu na moji desni in malomarno vrže:

»Upravni odbor? Ne bodimo smešni. Dvakrat je o tem že razpravljaval in vselej potrdil odpoved. Naj zdaj še tretjič pridemo na sejo z isto zadevo? Kakšni novi momenti so pa nastopili, vas vprašam?«

Molk.

Večina zapuša sobo sklonjenih glav, kot bi jih polil z vodo. Marsikomu nocoj ne bom dala zaspati. Zlasti ne tebi, mož s tankimi brčicami. Midva še nisva končala razgovora.

V sobi sva ostala sama. Moja senca se pomakne bliže pisalni mizi.

»Tovariš pomočnik direktorja! ga nagovorim.

Vodendorjave oči vprašujoče vrtajo vame.

»Kdo si? Kaj hočeš od mene?« Molčim.

»Hm!« se namrdne. »Spet aktivist od zunaj. Drugače ne more biti. Kjer nastane problem, ste zraven. Povsod vtikate nosove. Tudi tja, kamor ni treba.«

Ne izdam se. Predstavila se mu bom kasneje. Ko bo prišel moj čas.

»Tvoj obraz mi ni všeč,« trdovratno vztrajam dalje. »Podoben je maski, za katero skrriješ, kar hočeš.«

»Misliš, da se te bojim? Ničesar nimam na vesti. Prav tako dober državljan sem kot ti.«

Da, ni dvoma. Rahlo ga je začelo skrbeti, kaj imam za bregom. Pogum se v meni stopnjuje. Priznam. Malo me je že imelo, da mu sploh ne bom prišla do živga. Trdo kožo ima. Pred takimi pa sem vedno v zadregi. Ne vem, kam naj jih dam. Kakor da niso del mene. Del novega, kar nosim v sebi.

»Za človeka gre, tovariš pomočnik. In še posebej za borca. Tudi ti si sodeloval v revoluciji. S puško v roki. Kot tovarišica, ki ste ji pokazali vrata.«

Razume, kam merim.

»Doklej bomo še reševali problem borcev?«

Njegove besede mi vzamejo sapo. Tako daleč smo torej. Mirno vsekam nazaj: »Ko so pred leti reševali tvoj stanovanjski problem in si se skliceval na svojo pravico bivšega borca, gotovo nisi tako mislil. Čemu si danes menjal svoj odnos do problema borcev? Morda zato, ker se tebi dobro godi? Imaš lepo stanovanje, službo, ki ti prinaša kar lep dohodek, položaj...«

Nič se ga ne prime. Besede pa dajo kot bob v steno.

»Kje pa piše, da mora njen problem rešiti prav naš kolektiv?« V njegovem glasu zveni naveličanost. Najraje bi zadevo odložil v arhiv. Za njega je zaključena. Če bi vedel, kdo sem, bi mi gotovo kar naravnost rekel, naj za prizadeto jaz poskrbim.

»Kaj ste se vsi započili vame. Tam imate kolektiv. Z njim se zmenite. Meni je vseeno.«

»Vseeno? Ko so ti prejle sodelavci predlagali, da bi morda poskušali primerno rešitev, si našel deset izgovorov in težav. Nikar se ne sklicuj na kolektiv. Bi rad prevrgel odgovornost na druge? Poznam take igre. Sicer pa, kako naj se ljudje odločijo za Ano, če si jim že vnaprej povedal, da bo v tem primeru moral nekdo drug na cesto. Povej, bi ji ti odstopil svoje mesto?«

Nekaj zadregi podobnega blisne čez njegovo lice. Hitro se spet obvlada. »Seveda. Za vsako ceno nam jo hočete vsiliti. Stokrat smo povedali, da zanjo ni sistemiziranega mesta.«

Ne, ni mi všeč. V vsakem položaju se znajde. Žviti je kot jegulja. Povprečen človek bi ob mojih napadih že zdavnaj vzrojl. Ta ne. Tiho, neprizadeto se brani, kot da mu vsa stvar ni nič mar. Prefinjen je.

Nesistemizirano mesto? Pravljica! To je star trik. Mene ne boste pretentali. Vrabci na strehi čikajo, kako je s to odpovedjo. Zbali ste se kritike. Takih ljudi, ki v brk povedo, kar se jim ne zdi prav, žal marsikje nimajo radi.

»Naj molče prenašamo njeno rovarjenje? Dolžni smo braniti interese kolektiva.« Ustnice mu živčno trzajo. Njegovi hladnokrvnosti bo očividno vsak čas odklenkalo. Torej le ni neranjljiv.

»Nikar no...« se mu smejem v obraz. »Sam sebi mečeš pesek v oči. Ti pač ne braniš interesov kolektiva. Ni ti jih treba braniti, ker se obnje ni nihče spotaknil. Ana najmanj. Ona se je zavzela za pravičnejšo delitev. Za takšno, ki spoštuje načelo: Vsakemu po njegovem delu. To so interesi kolektiva. Ti pa braniš svoje lastne. Nisi sam. Družbo ti delajo vsi, ki so se kakorkoli dokopali do nečesa, kar jim ne pripada. Zato jih je v živo zadela kritika na konferencah. Ni kritizirala samo Ana. Vseh nezadovoljnejšev pa seveda ne morete odpustiti. Preveč jih je. Zato ste izbrali samo eno žrtev. Drugim za vzgled. Da bo v hiši mir...«

»Celotni upravni odbor jo je obsodil,« se še vedno skuša izmotali.

Ne pozabi štirih glasov proti. Če si ne bi v tem organu zagotovili toliko mest vi, strokovni kadri najvišjega ranga, bi se bila tehnična glasovanja bržčas drugam nagnila. Tako pa je zmagal predlog uprave. Bolje rečeno tvoj predlog. »Mi, člani upravnega odbora smo lutke v tvojih rokah,« ti je nedavno tega nekdaj dejal pred upravnim odborom. Mislim, da ni bil daleč od resnice. Premalo zaupaš v ljudi. To pa je dandanes huda stvar. Tudi člani vašega kolektiva niso praznih glav, kot si jim ti dejal na nedavnem sestanku. Pazi, da ne boš to okusil na lastni koži!

Rdeč od jeze plane kvišku: »Kdo za vruga si, da si toliko dovoljuješ?«

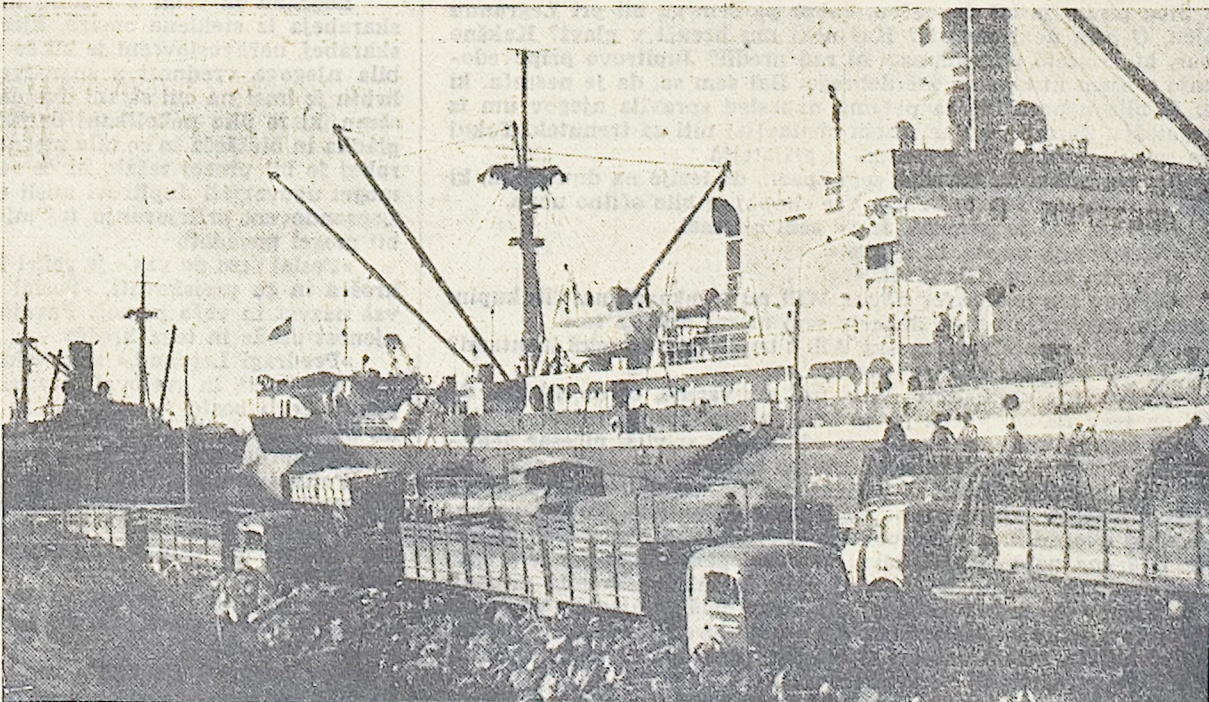
Odkrijem mu svoj obraz.

»VEST DRUŽBE SEM. Tiste družbe, v imenu katere deliš SVOJO pravico levo in desno. Na svidenje, tovariš pomočnik...«

Odprti ust in zmedenih oči se počasi sesede.

Neslišno zaprem vrata za seboj...

Marija Vogrič

Gornja slika nove koprške luke kljub svoji dinamičnosti vendarle še ne daje prave predstave o bujnosti življenja, ki vedno živahneje kipi v tej naši močni gospodarski arteriji. V teh dneh je bilo tako ob luškem pomolu kot v zalivu vse polno domačin in tujih tovarnih ladij

Radioteleskop na sliki pripada Krimskemu astrofizikalnemu observatoriju v Sovjetski zvezi in je med največjimi na svetu. Z njim lovijo učenci »glasove« in radijska žarčenja s Sonca

Statistika o preklinjanju

Vatikanski tehnik »Osservatore della domenica« je objavil nenavaden pregled: dominikanski menih oče Reginaldo se je pogumno lotil statistično nezaiskanega področja — preklinjanja, v katerem so, kot pravi pobožni menih, Italijani naravnost nenadkriljivi mojstri. Največ psujejo prebivalci Toskane (povprečno začno že z osmimi leti), najmanj pa prebivalci Južne Tirolske. Med delavci največ preklinjajo zidarji, sledijo jim mornarji, mehaniki, kovinarji, delavci kmetije, knjigovodje, geometri, nogometaši, tiskarski delavci, stavelci in delavci v filmski industriji. Nekateri listi so se vsej tej statistiki in prvemu mestu zidarjev na moč dušili. Neki italijanski časopis pa je suhoparno ugotovil: »Očetu Reginaldu najbrž še nikdar ni padla opeka na glavo.«

REVOLUCIJA V ANGLIJI

V Veliki Britaniji je prišlo do revolucije, do resne spremembe v vsakdanjem življenju. Sprejeli so decimalni merski sistem. Od prvega januarja letos objavlja britanska meteorološka služba podatke o temperaturi v Celzijevih stopinjah in ne več v Fahrenheitovih. Tudi svoj duodecimalni sistem so spremenili. Britanci se počasi odpovedujejo svoji tradiciji. Morda se bodo sčasoma odpovedali tudi svoji monarhiji, kdo ve?

Na gornji sliki je bolgarski vojni pilot podporočnik Miloš Solakov, ki je pred dnevi prispel v Italijo. Pri tem se je laže poškodoval. Po krajšem zdravljenju v bolnišnici so ga prepeljali v zapore v Bari, kjer zdaj proučuje njegov primer. Američani so zagnali krik, da je vohun, ker je v bližini Baria oporišče NATO za izstreljevanje vodenih raket, in zahtevalo zanj v zameno pilota Powersa, ki je bil pred časom ubit v Sovjetski zvezi. Kot javljajo Italijani, je Solakov zaprosil za politični azil v Italijo.

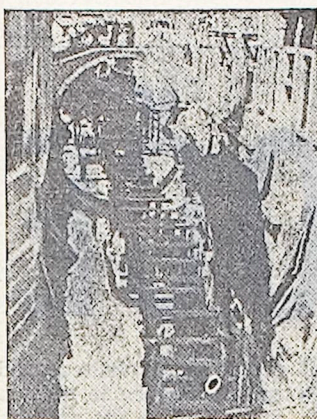
MORSKA ZVEZDA IMA RADAR

Ameriški zoolog je odkril, da imajo morske zvezde podobno kot netopirji nekakšen prirodni radar, s katerim lahko odkrijejo školjko tudi 10 centimetrov pod peskom morskga dna. Kljub tako imenitnemu organu pa potrebuje zvezda dva do tri dni, da pride do plena in ga poje.

Ce bi naše senice govorile resnico...

PROBLEM PARKIRANJA LADIJ

Ni kdo ve kako poceni parkirati ladjo. Najnovejši transatlantiki France, ki je najdaljša ladja na svetu, je pred kratkim priplul v Southampton. Ceravno je le za meter in pol daljši od Queen Elisabeth, ni mogel pristati ob največjem pomolu v pristanišču. Ker pa se bo v Southamptonu redno zaustavljala, mu bodo napravili posebno obalo. Francoski lastniki bodo morali to uslugu drago plačati. Dvajset let združena bodo morali plačevati 2 tisoč funtov takse.

Eden največjih problemov italijanskega turizma je vsekakor vztrajno propadanje njihovega najlepšega biserja — svetovno znanega mesta na lagunah — Benetk. Gornji posnetek kaže, kako morajo od časa do časa očistiti posamezne kanale, ker se v njih nabira preveč odpadkov in blata. Ob takšnih priložnostih tudi lastniki posameznih mestnih hiš in palač dajejo svojim zidovim betonske injekcije, da bi zaustavili vse bolj napredujoči proces razpadanja. Seveda je takšno zdravljenje silno drago, zato se turistični strokovnjaki upravičeno sprašujejo, koliko časa bo še mogoče vzdržati to gigantsko tekmo z zobom časa.

Praktični spominki

Slavni ljudje žive nekje na strelu med spomenikom in spalno srajco. Slava je prijetna le

TO PA TO!

Menda veste, kje je Texas? V ZDA. Imenitno dežela, kjer je mnogo nafte, veliko kavbojev in kjer znajo ljudje tako pretravati kot brčas nikjer na svetu ne. V tem svojem pretravanju so več kot domiselni. V San Antoniu je prodajalec semen postavil v svojo izložbo takšno opozorilo: »Brez ko posejete naše seme, se vas bo umaknilo!«

ZADNJI REVOLVERAS

Konec lanskega leta je v Hollywoodu umrl v postelji 98-letni Al Jennings. V času »divjega zapada« je bil Al Jennings strah in trepet Oklahome. Svojo pustolovsko »kariero« je začel že z enajstim leti. Na ameriškem zahodu je oropal kakih 20 bank. Prišel je v roke policiji. Obsodili so ga na doživljenjsko ječo, vendar so ga pozneje pomilostili. Toda svoje obrti ni obesil na klin. Službo je našel v Hollywoodu, kjer je postal svetovalec za filmanje pretepev in streljanja v gostlinah. Samega sebe je imel za najhitrejšega revolverasa v Ameriki, najbolj prepričljiv dokaz za to pa je bila njegova starost.

HIŠA BREZ ŽEBLJEV

V ZDA so zgradili te dni v poskusne namene hišo, ki je zgrajena brez žebelja in tudi brez kakršnega koli vijaka. Namesto tega so uporabili lepilo, s katerim so lepili posamezne dele. Takšno hišo lahko postavijo in montirajo tiste ljudje v dveh dneh.

V SILI VRAG MUHE ŽRE

Jože Privšek je moral na hitro skomponirati dve popevki, da bi lahko Radio-Ljubljana sodelovala s šestimi kompozicijami na jugoslovanskem izboru za Evrovizijo (tako zahtevajo propozicije). Medtem ko so do določenega roka prišli v Ljubljano le štiri pesmi, jih je bilo v Zagrebu — 417.

SIMPATIČEN ČLANEK LISTA »IL GAZZETTINO« O NOvem KOPRU

Lep doprinos k sožitju na meji

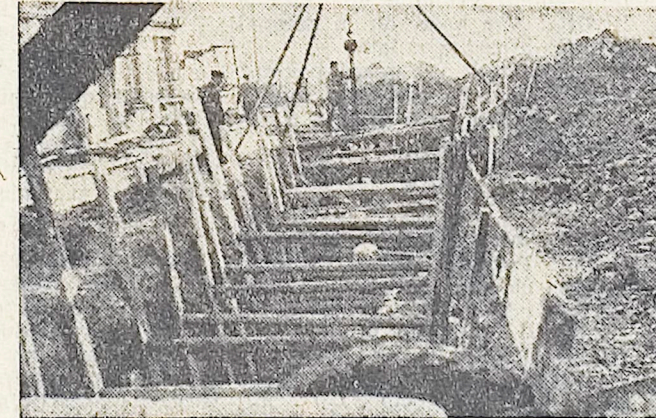
Od časa do časa se pojavijo v nekaterih znanih italijanskih listih članki ali poročila, o katerih ne bi mogli reči, da so objektivna ali celo prijateljska. Mi nanje ne odgovarjamo. Da pa je mogoče pisati o nas v Istri tudi objektivno in prijateljsko, je dokazal pred dnevi beneški list »Il Gazzettino«. Pod naslovom »Istrska kronika« je objavil daljši članek o Kopru. Prostor nam ne dovoljuje, da bi ga v celoti objavili, mimo tega pa omenja mnogo nam vsem znana dejstva. Ne bo pa odveč, če povzamemo vsaj nekaj stavkov.

»Zgraditi hočejo nebotičnike, višje od stolpa stolnice, je najpogostejša zbadljivka s strani Tržačanov, kadar obiščejo Koper.« Pravi list in nadaljuje: »Seveda je to le zavistna opazka. Nove gradnje so v resnici spremenile podoba Kopra, v višino pa so se dvignile samo zaradi pomanjkanja prostora.« Nato sledi opis načrtov za nove mestne dele in ohranitev starega središča s Titovim trgom ter posameznimi pomembnimi stavbami. Zasluge za tako povezavo starega z novim, pravi list, je v prvi vrsti treba prisoditi inž. arh. Mihevcu, ki si je »pridobil simpatije Istranov tudi z odločnim nasprotovanjem, da bi se spremeni pogled na Piran.«

Nato omenja, da predvideva urbanistični načrt razširitev mesta z 206 ha na 938 ha in da

se ta načrt že pričenja uresničevati. Simpatično opisuje novi Belvedere, Vojkovo nabrežje in Semedole, »katere pa Koprčani ne pričevajo k mestu, ker sicer bi bili dodali k 9000 prebivalcem starega mesta tudi prebivalce Semedole.« Prav tako opisuje hotel »Triglav«, nočni bar z vhodom skozi Carracciovo hišo, »prehod iz starega v najmodernejšo, tržnico itd. Dalje omenja tudi načrte

za povezavo z železnico, nadalje izgrajevanje pristanišča in nove italijanske šole. Skratka: ves članek je poln naših prizadevanj za modernizacijo in nadaljnji razvoj Kopra, kar jemljemo z zadovoljstvom na znanje. Bil bi smiselno vedno za prijateljsko sožitje s sosedi Italijani in prav taki članki so najboljši doprinosi za tako sožitje in sosedsko razumevanje. R. R.

Ze nekaj tednov polagajo delavci gradbenega podjetja 1. maj iz Kopra novo kanalizacijo med odtoknim kanalom na Bonfiki in novimi stanovanjskimi zgradbami na Volkovem nabrežju. Ta trasa kanalizacije, ki ponekod teče po nekdanjem mestnem koprskem morskem kanalu, je dolga nekaj več kot kilometrov. Na sliki vidimo polaganje cevi s premerom do 110 centimetrov na odseku pri Stadionu, kjer je vzbudil veliko pozornost žerjav s prenašanjem zemlje na tovarnjake

Kje je kaj te dni

KINO

KOPER: 2., 3. in 4. februarja italijanski film CIOCIARA; 5. februarja nemški barvni film LUT-BEZEKSKA ZMESNJAVA; 6. februarja francosko-madžarski CS barvni film LEPTOTICA IN CIGAN; 7. in 8. februarja švedski film POUK O LJUBEZNI; 9. februarja poljski film KRIZARJI.

IZOLA: 2. februarja češki film ROMEO, JULIJA IN TEMAJ; 3. in 4. februarja sovjetski film POMA GARDIEV; 5. in 6. februarja poljski film KRIZARJI; 7. februarja francosko-madžarski barvni CS film LEPTOTICA IN CIGAN; 8. februarja nemški barvni film LJUBEZSKA ZMESNJAVA; 9. februarja ameriški barvni film DAVEK NA KRUTOST.

SKOPIJE: 3. februarja jugoslovanski film DRUŽINSKI DNEVNIKI; 4. februarja italijansko-francoski film ZAKON JE ZAKON; 6. februarja švedski film POUK O LJUBEZNI; 8. februarja poljski film KRIZARJI.

POSTOJNA: 2. februarja nemški barvni CS film MAZURKA LJUBEZNI; 3. in 4. februarja ameriški barvni CS film OKLAHOMA; 6. in 7. februarja italijanski film MLADI MOŽJE; 8. in 9. februarja nemški film OZDRAVLJENJE.

PIVKA: 3. in 4. februarja ameriški barvni film 7 BRATOV IN 7 NEVEST; 7. februarja italijanski film MORALIST.

PRESTRANEK: 4. februarja italijanski CS barvni film SPOMINI IZ ITALIJE.

SEZANA: 2. februarja jugoslovanski film PARTIZANSKE PRIPOVEDKE; 3. in 4. februarja nemški film PRED ZATONOM SONCA; 6. in 7. februarja jugoslovanski CS film SIGNAL NAD MESTOM; 8. in 9. februarja jugoslovanski film IZBIRALKA.

PONEDELJEK, 5. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro, — 13.40 Odomki iz oper — 14.30 Od ansambla do orkestra — 15.30 Slovenske narodne pesmi pojeta Zlata Gašperšič in Janez Triller, na harmoniki spremlja Avgust Stančič.

TOREK, 6. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro, — 13.40 V ritmu z malimi ansambli — 14.00 Paleta zabavnih popevk — 14.30 Sola in življenje: Pojemo in igramo — 14.50 Poje otroški zbor osnovne šole iz Planine p. v. Staneta Vohna — 15.30 Tečaj italijanskega jezika — II. del, 5. lekcija.

SREDA, 7. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro, — 7.45 Tečaj italijanskega jezika — II. del, 5. lekcija (ponovitev) — 13.40 Zabavni ritmi — 14.00 Odmevi iz razvedrilo vam igrajo in pojo Ray Anthony, Tereza Kesovija, Yvette Horner, Ed Townsend in Kurt Edelhagen — 15.30 Pojo: moški zbor Dola Poljan, ženski zbor Tovarne pohajstvo iz Nove Gorice in moški zbor iz Kobarida.

ČETRTEK, 8. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro, — 13.40 Dvajset minut z orkestrom Alfreda Scholza — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Melodije za prijetno popoldne — 15.30 Tečaj italijanskega jezika — II. del, 6. lekcija.

PETEK, 9. februarja: 7.15 Glasba za dobro jutro, — 7.45 Tečaj italijanskega jezika — II. del, 6. lekcija (ponovitev) — 13.40 Poje zbor Doma JLA iz Beograda — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Operne melodije — 15.30 Domača aktualnost — 15.40 Glasbena medigra.

Drobne iz pomorstva

IZ KOPRSKE LUKE

TELEVIZIJA

TELEVIZIJSKI SPORED STUDIA LJUBLJANA OD 2.—10. FEBRUARJA 1962

PETEK, 2. februarja: 19.30 S KAMERO PO AFRIKI — serijski film; 20.20 KRATKI FILMI; 20.30 SPOZNAVJAMO SVET IN DOMOVINO — javna mladinska oddaja.

SOBOTA, 3. februarja: 22.10 VELIKI NEMI FILM — serija.

NEDELJA, 4. februarja: 10.30 VETER — serijski film za mladino; 14.45 ŠPORTNO POPOLDNE; 18.00 V NEDELJO POPOLDNE; 18.45 PRENOŠIŠČA DOGODKA IZ ITALIJE — komentar v slovenščini.

PONEDELJEK, 5. februarja: 31.30 FILMSKI PREGLED.

SREDA, 7. februarja: 18.00 MALI VRILJAK — zabavna oddaja za otroke; 18.40 JIM IZ DZUNGLE — serijski film; 19.05 DRUGAČE BI SVET MIROVAL — IV. poljudnoznanstvena oddaja o naših izumiteljih; 19.30 TV OBZORNIK.

ČETRTEK, 8. februarja: 20.20 DOKUMENTARNI FILM; 20.30 OD POPEVKE DO POPEVKE — prenos javne zabavno-glasbene oddaje z Gospodarskega razstavišča v Ljubljani; 21.35 Kulturna oddaja: PRESERNOVI NAGRAJENCI.

PETEK, 9. februarja: 19.30 S KAMERO PO AFRIKI — serijski film; 20.20 SPORED JUGOSLOVANSKE KINOTEKE.

SOBOTA, 10. februarja: 22.30 VELIKI NEMI FILMI — serija.

PONEDELJEK, 5. februarja: 18.00 MALI VRILJAK — zabavna oddaja za otroke; 18.40 JIM IZ DZUNGLE — serijski film; 19.05 DRUGAČE BI SVET MIROVAL — IV. poljudnoznanstvena oddaja o naših izumiteljih; 19.30 TV OBZORNIK.

ČETRTEK, 8. februarja: 20.20 DOKUMENTARNI FILM; 20.30 OD POPEVKE DO POPEVKE — prenos javne zabavno-glasbene oddaje z Gospodarskega razstavišča v Ljubljani; 21.35 Kulturna oddaja: PRESERNOVI NAGRAJENCI.

PETEK, 9. februarja: 19.30 S KAMERO PO AFRIKI — serijski film; 20.20 SPORED JUGOSLOVANSKE KINOTEKE.

SOBOTA, 10. februarja: 22.30 VELIKI NEMI FILMI — serija.

PONEDELJEK, 5. februarja: 18.00 MALI VRILJAK — zabavna oddaja za otroke; 18.40 JIM IZ DZUNGLE — serijski film; 19.05 DRUGAČE BI SVET MIROVAL — IV. poljudnoznanstvena oddaja o naših izumiteljih; 19.30 TV OBZORNIK.

MODERNIZACIJA JAPONSKIH PRISTANISČ

Japonska vlada je doslej predvidela 300 milijonov dolarjev za modernizacijo in boljšo opremo pristaniških naprav v Jokohami, Tokiu, Osaiki in še nekaterih pristaniščih. Vendar je ta vsota premalo, zato so odobrili nadaljnjo milijardo dolarjev za modernizacijo imenovanih pristanišč in za gradnjo stanovanj ter skladišč.

NOVA POMORSKA PROGA TRST—RDEČE MORJE

Ena izmed neapeljskih pomorskih družb je uvedla novo redno pomorsko linjsko progo Trst—Rdeče morje, v kateri bo plula ladja »Gloriana«, ki ima okrog 3000 ton nosilnosti. Jadranske luke bo povezovala z Akako, Massauo, Djibutijem in Adenom.

PORAST ŠVEDSKE TRGOVSKE MORNARICE

Skoraj 4 milijone ton ladjevja je letos dosegla švedska trgovska mornarica. Malo manj kot polovica tega brodograja so tankeri. Mnogo je tudi posebnih ladij s hladilnimi napravami. Švedi imajo večji del izredno sodobne ladje najnovejšega tipa. Starejše ladje pa prodajajo.

RADIO KOPER

POROČILA VSAK DAN ob 7.30, 13.30 in dnevnik ob 15.00.

NEDELJA, 4. februarja: 8.40 Z vedro pesnijo v nedeljsko jutro. 9.00 Naša reportaža: Med našimi rudniki — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Poje Djordje Marjanovič. 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.15 Narodne pesmi in plesi iz južne Češkoslovaške — 15.30 Igrajo veliki zabavni orkestri.

uspeh ali neuspeh, nemir, ki ga zdaj opazate pri meni, se bo oba-krat polegel.

»Bodite prepričani, da bi vam bil tako ali tako na voljo,« sem odgovoril, »rad bi pa vedel, ali hočete reči, da je ta pekleni hrošč v nekakšni zvezi z vašim izletom v planine?«

»Tako je.«

»Potem pa, dragi Legrand, ne morem sodelovati pri tako nes pametnem početju.«

»Škoda. Res, škoda. Potemtakem bova morala poskušati to sama.«

»Poskušati sama! Legrandu se je gotovo zmešalo!«

»Kako dolgo pa nameravate biti zdoma?«

»Bržkone vso noč. Odpravili se bomo takoj, vrnili pa se bomo na vsak način ob sončnem vzhodu.«

»Ali mi pri svoji časti obljubite, da se boste natančno držali mojih nasvetov, ko se bomo vrnili domov in bo ta hroščevska zadeva opravljena v vaše zadovoljstvo?«

»Obljubljam. Zdaj pa se odpravimo, saj nimamo toliko časa, da bi ga mogli takole zapravljati.«

S težkim srcem sem šel s prijateljem. Ošli smo okrog štirih popoldne — Legrand, Jupiter, pes in jaz. Jupiter je nosil srp in lopate in jih ni hotel dati iz svojih rok. Zdelo se mi je, da bolj zaradi tega, ker se je bal pustiti orodje v gospodarjevi bližini, kakor pa zaradi prevelike gorečnosti ali prevelike ustrežljivosti. Ves čas je bil strašno nasajen in ta prekleto hrošč — so bile edine besede, ki jih je bilo med potjo slišati iz njegovih ust. Jaz sem nosil dve svetilki, Legrand pa se je zadovoljil s hroščem, ki ga je nosil privezana na bicevniku in ga je zibal sem in tja, da je bil podoben vraču. Ko sem opazil ta zadnji očitni dokaz, da je z mojim prijateljem nekaj narobe, sem moral siloma zadrževati solze. Zdelo se mi je bolj, da stremem njegovim muham vsaj zdaj — ali pa morda do tedaj, ko bom lahko nastopil odločneje in ko bom imel več upanja na uspeh. Spotoma sem se trudil, da bi od njega zvedel, kakšen namen ima neki tale izlet, vendar je bil ves moj trud jalov. Zdelo se je, kot da se noče pogovarjati o nobeni manj pomembni stvari, in na vsa moja vprašanja je imel en sam odgovor: »Bomo videli.«

Čez zaliv smo se prepeljali na zgornjem koncu otoka. Ko smo se vzpenjali na višino v bližini celinskega obrežja, smo hodili po nenavadno divji in zapuščen pokrajini, kjer nismo opazili nikakršnih sledov človeških stopinj. Legrand je odločno stopal na čelu in kazal pot. Sem in tja se je za hip ustavil, ker je opazoval nekakša znamenja, ki jih je ob neki prejšnji priložnosti sam napravil.

3 Allan Edgar Poe

Zlati hrošč

V tonu pisma je bilo nekaj, kar me je navdalo z veliko skrbjo. Slog pisma je bil drugačen, kakor pa sem ga bil pri Legrandu vajen. O čem neki sanjari? Kaj neki mu brenči v glavi? Kakšno stvar, ki je zelo pomembna, bi rad ugotovil? Jupitrovo pripovedovanje o njem ni obetalo nič dobrega. Bal sem se, da je nesreča, ki mu je bila neprestano za petami, naposled spravila njegov um iz ravnotežja. Zaradi tega se nisem obotavljal iti za trenutek. Takoj sem se pripravil in šel s črncem k prijatelju.

Ko sva prišla na obrežje, sem opazil, da ležijo na dnu čolna, ki naju je čakal, tri lopate in srp. Vse skupaj je bilo očito novo.

»Kaj pa vse to pomeni, Jup.« sem ostrmel.

»Njegov srp, massa, in lopate.«

»Seveda, kaj pa delajo tukaj?«

»Njegov srp in lopate? Massa Will mi je ukazal, naj jih kupim v mestu, in vražje veliko denarja sem moral dati za to.«

»Le kaj bo počel tvoj massa Will s tem srpom in temi lopatami? Vse skupaj je hudirjevo skrivnostno.«

»Preveč me vprašujete. Vrag naj me vzame, če ne mislim, da tudi on tega ne ve. Vsega pa je kriv ta prekleteni hrošč.«

Ko sem spoznal, da ne morem od Jupitra zvedeti ničesar določenjega, ker so se njegove misli motale samo okoli hrošča, sem stopil v čoln in dvignil jadro. V prijetnem in močnem vetru sva kmalu prišla v majhen zaliv severno od trdnjave Moultrie. Ko sva prehodila kaki dve milj, sva prispela do koč. Bilo je okrog treh popoldne. Legrand naju je pričakoval ves nestrpen. Prijel me je s tako gorečo vneto, da me je to prestrašilo in mi se okrepilo prejšnji sum. Njegov obraz je bil skoraj mrtvaško blede in njegove vdrti oči so gorele z nenaravnim ognjem. Ko sem poizvedel, kako je z njegovim zdravjem, nisem vedel, kaj naj se rečem, zato sem ga vprašal, ali mu je poročnik G. že vrnil hrošča.

»Že,« je rekel in do ušes zardeč. »Vrnil mi ga je naslednje jutro. Nič na svetu me ne bo več pripravilo do tega, da bi se ločil od tega hrošča. Ali veste, da je imel Jupiter prav?«

»Prav? V čem?« sem vprašal z bridko slutnjo v srcu.

»V tem, ko je mislil, da je hrošč iz čistega zlata.« Pri teh besedah se je držal na moč resno in to me je čudno prizadelo.

»Ta hrošč mi bo prinesel srečo,« je nadaljeval in se zmagovalno nasmehnil. »Vrnil mi bo moje družinsko premoženje. Ali je potemtakem kaj čudnega, da ga tako spoštujem? Če se je zdelo Sreči prav in mi ga je podarila, ga moram samo prav uporabljati, pa bom prišel do zlata, ki je njegov glasnik. Jupiter, prinesi hrošča!«

»Kaj tistega hrošča, massa? Najraje bi ga nič ne motil. Sami morate ponj.«

Legrand je vstal z resnim izrazom na obrazu in mi prinesel skarabeja iz steklene omare, kjer ga je imel zaprtega. Bil je lep skarabej, naravoslovcem je bil še povsem neznan in prav gotovo je bila njegova vrednost z znanstvenega vidika več kot velika. Na hrbtu je imel na eni strani dve okrogli lisi, na drugi strani pa eno samo, ki je bila nekoliko daljša. Roževinasta krila so bila trda, gladka in bleščeča in so bila močno podobna zglednemu zlatu. Skarabej je bil precej težak, in če sem upošteval vse to, bi se težka mogel ugovarjati Jupitrovi misli o njem. Kaj pa naj bi si mislil o Legrandovem pritrdjevanju tej misli, tega pri najboljši volji ne bi bil mogel povedati.

»Poslal sem po vas,« je rekel Legrand, ko sem nehal ogledovati hrošča in ga preiskovati. »Poslal sem po vas, ker sem potreboval vaš nasvet in vašo pomoč. Povejte mi, kako naj izkoristim naklonjenost usode in tega hrošča...«

»Predragi Legrand,« sem vzkliznil in mu segel v besedo, »gotovo ste bolni, in svetoval bi vam, da bi bilo bolje, ko bi se malce pazili. Legli boste v posteljo, jaz bom pa ostal nekaj dni pri vas, da bo to mimo. Vročino imate...«

»Potiljite mi žilo,« je rekel.

Potipal sem mu žilo, in če naj povem po pravici, nisem opazil niti najmanjšega znamenja kakšne vročine.

»Lahko pa ste bolni in vendar nimate vročine. Dovolite mi vsaj enkrat, da vam nekaj predpišem. Najprej pojdite v posteljo, potem pa...«

»Motite se,« mi je ugovarjal. »Počutim se zelo dobro, čeravno me muči takšen nemir. Če mi zares želite dobro, me boste rešili te vznemirljivosti.«

»In kaj naj napravim?«

»Z Jupitrom sva namenjena na izlet v planine, tja na celino, in na tem izletu bova potrebovala pomoč takšnega človeka, ki mu zaupava. Vi ste edini, na katerega se lahko zaneseva. Naj doživimo